

Budapest

T.

Magyar Nemzeti Muzeum

DÉLBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám, (Wagner palota). Telefonszám: 21-37, éjjel 24-88 Sürgőny cím: „Délbácska” Novisad.

NOVISAD, 1927. ÁPRILIS 17.
VASÁRNAP

Előfizetési ára: egy óra 40 din; három óra 120 din fél évre 240 din, és egész évre 480 dinár. Egyesszám ára hétköznap 150 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

A szeretet és igazság ünnepe

A diadalmas Róma és császára Tiberius, akit a légiók ültettek Octavianus örökébe, hatalma tetőpontján állott, amikor a keleti Judeában helytartója, Poncius Pilátus keresztrefeszítette a názáreti Jézust, a zsidók királyát. A római birodalom magának mondhatta akkor északtól délig, kelettől nyugatig az összes ismert országokat és népeket. Légiói karddal és korbáccsal térdre kényszerítettek mindenkit, aki utjukba akadt és a tengereken szomorú rabszolgák hajtották a gályákat Hispániától az Euxinosig, Egyiptomtól Britanniáig. Mindene megvolt ennek a birodalomnak, csak a lelke hiányzott. A lelke, amely a szeretet és igazság csodálatos vegyülete, ez nem volt meg a római birodalomnak és hiába hódított meg kardokkal és fegyverekkel városokat, országokat, népeket, azok csak rettegték Rómát és hatalmát és magukba zárt gyűlölettel várták a napot, amikor lerázzhatják magukról az igát. Es a lélek nélküli birodalom minden fénye, minden pompája, minden hatalma ellenére összeomlott. Megdöntötte a másik hatalom, amely a lelkekből sarjadt, amely a szeretetet és igazságot írta zászlájára, megdöntötte annak a Krisztusnak a hatalma, akit a büszke Róma gögös helytartója, Poncius Pilátus keresztrefeszített.

Az elmúlt közel két ezredév alatt hány birodalom és hány ország pusztult el, mert nem épültek a szeretetre és igazságra. Vérben gázoló hadvezérek, akik az emberek millióit és millióit üzték a halálba, minden alkotása, minden hódítása eltűnt, megsemmisült, mert vérben és gyűlöletben fogant művük magában hordozta a pusztulás csírát. Ott, ahol hiányzott a szeretet, ahol nem volt igazság, csak ideig-óráig tarthatta magát a nyers erőszak, a lélek nélküli hatalom. Mind elpusztult a gyűlölet szülte hatalom és csak annál nagyobb fényrel ragyogott a szeretet és igazság hatalma.

Az emberiség átka azonban, hogy a fény elvakítja, gyenge szeme nem tud a diadalmas ragyogásba tekinteni, nem tudja felfogni annak egyedüli lehetőségét, nem tudja belátni, hogy más semmisen uralkodhat a földön, csak a szeretet és igazság. Kevély dőlyffel szegi föl fejét és nem látja, hogy milyen veszélybe rohan, ha azon az úton halad, amelyen a fáraók, Hannibálok és Cézároknak mentek. A nyers erő uralma, a szeretet és igazságnélküli hatalom előbb-utóbb önmagától omlik össze, hogy átadja a helyét igazabb, tisztább, nemesebb hatalomnak. A szenvedők, a szegények, a megaláztatottak soha el nem muló hittel, soha el nem muló bizakodással várják a szeretet és igazság uralmát, mert ez a Názáreti hagyatéka, aki vérevel szentesítette ígért és aki diadalmas feltámadásával igazolta tanítását.

Ma az emberiség ismét nagyon eltévelyedett az igaz uttól, sokan vannak a gögösek, sokan a hatalmasok, az erősek, akiknek lelkéből kivesszett a hit, a szeretet és igazság hite, de ezek is el fognak múlni, amint elmúltak a Cézároknak, a Tiberiusoknak és Poncius Pilátusoknak. Emlékük sem élne már, ha a szeretet és igazság királya nem alattuk szenvedte volna a legborzasztóbb halált, de akármilyen kínos is

volt az, harmadnapra feltámadott fényességben és dicsőségben. És azóta mind, akik szegények és megaláztatottak, bizó hittel, soha el nem muló reménységgel viselik sorsuk minden keserűségét, mert a szeretetet megfeszítetik

ugyan, de az feltámad. Halála csak rövid ideig tart, hogy annál diadalmasabban törjön elő az élet, amelyet be fog tölteni a Názáreti szelleme, az élet, amely felett a szeretet és igazság fog uralkodni.

Kanton visszautasította a hatalmak jegyzékét

Hankauból jelentik: A kommunisták megkezdték a hankani tartomány kommunizálását. A földeket szétosztják a munkások és a kommunisták között és a földosztás során számos földbirtokost megöltek. A mozgalom az egész tartományra kiterjed és mindenütt véres zavargásokra vezetett.

Az öt nagyhatalom jegyzékére a kantoni kormány Csen külügyminiszter ellenjegyzésével hasonló tartalmu jegyzékben válaszolt. Az Amerikához és Angliához intézett jegyzékben Csen külügyminiszter kijelenti, hogy a nagyhatalmak hadihajói bombázták Nanking városát, amely a bombázás ellen másképp nem védekezhetett, minthogy a városban lakó külföldieken vett elégtételt. A válaszjegyzék kiemeli, hogy hasonló incidensek a jövőben is elkerülhetetlenek lesznek, amíg az igazságtalan

szervezetek érvényben vannak. A válaszjegyzék azzal végződik, hogy a nankingi eseményekért a kantoni kormány semmiesetre sem vállalhatja a felelősséget.

Sanghaji jelentés szerint a déli csapatok elfoglalták a Tien-Csin—nankingi vasutvonal mentén fekvő Feng-Tu városát. Ez a város az utóbbi hetek folyamán többször cserélt gazdát és a város eleste azt bizonyítja, hogy a legutóbbi déli offenzíva sikerrel járt. A várost védő 1400 fehér orosz gárdista a kantoniak fogságába került.

Pekingi jelentés szerint az amerikai követtség a legközelebbi napokban Tiencsinbe teszi át székhelyét. Az orosz követtség személyzete már elhurcolkodott a városból, csupán egy ügyvivő maradt hátra, aki azonban néhány napon belül szintén eltávozik.

Megegyeztek a noviszádi munkások a munkáskamarai választások ügyében

A Délbácska csütörtöki számában megírtuk, hogy a szociálpolitikai miniszterium rendelete értelmében a munkáskamarai választásokat június végéig meg kell tartani. Erre való tekintettel az érdekelt noviszádi munkások megbízottai pénteken este megbeszélésre jöttek össze a grafikai munkások otthonában, hogy megbeszéljék nem lehetne-e megegyezést kötni a választásra. A megbeszélésen az egyesült szakszervezetek, a független szakszervezetek, a grafikai munkások és banktisztviselők kiküldötté vett részt. Hosszas tanácskozás után megállapodtak egy közös listában, amelyen az egyesült szakszervezetek 29, a független szakszervezetek 24, a grafikai munkások 5 és a banktisztviselők 2 jelöltet állítanak. Ilyen körülmények között Noviszádon nem is lesz választás, mert csak egy listát fognak benyújtani, amit egyhangulag elfogadottak jelenté-

nek ki.

A péntek esti értekezleten résztvett a független szakszervezetek részéről Kovacsevics Nikola is, akit a rendőrség tudvalevőleg kitiltott öt évre Noviszádról. Kovacsevics, aki azelőtt bajuszt és szakállt hordott, leborotváltatta és azt hitte, hogy nem fogják felismerni. Kovacsevics azonban valaki felismerte és jelentést tett a rendőrségen, ahonnan Mohorovics detektívet küldték ki pénteken este a grafikus otthonba Kovacsevics előállítására.

Mohorovics akkor jött be a tárgyaló terembe, mikor a felek már megegyeztek és egyenesen Kovacsevics Nikolához fordult a következő szavakkal:

— Hogy hívják önt, Kovacsevics Nikola? Ezek után a leleplezett volt képviselő nem tehetett mást, mint követte a rendőrségre Mohorovics detektívet, ahol őrizetbe vették.

Drámai jelenetek és ellentétes eskütétel a Zaniboni-per tegnapi tárgyalásán

Rómából jelentik: A Mussolini ellen tervezett merénylet előkészítésével vádolt Zaniboni képviselő bűnperének tegnapi tárgyalása során egymást érték az izgalmas és drámai vonatkozásokban bővelkedő jelenetek. Elsőnek Quaglia hírlapíró hallgatták ki, aki vallomásában elmondotta, hogy a merénylet elkészítésében Capelló tábornoknak is része volt. A vallomásra válaszolva Zaniboni kijelentette, hogy

Quaglia többször kérte őt arra, engedje meg neki, hogy ő adhassa le az első lövést Mussolinire. A vádlott ezt az állítást esküvel erősítette meg, viszont Quaglia is megesküdött arra, hogy soha szándékában nem volt Mussolini életére törni. Quaglia hírlapíró tegnapi vallomása alapján letartóztatták Della Torino grófot, aki a frontharcosok szövetségének elnöke volt.

Makszimovics megvált a belügyi tárcától

Beogradból jelentik: Szombaton Vukicsevics Vélja és Uzunovics Nikola jelentek meg kihallgatáson a király előtt. A miniszterek ez alkalommal beszámoltak a politikai helyzetéről, amely rövidesen teljesen tisztázódik mivel

Pasics és Uzunovics hívei megegyeznek. E szerint Makszimovics Bozsa a belügyminiszter helyett más tárcát kap, belügyminiszter pedig egy semleges radikális képviselő lesz.

Kevés husvétii sonka és bárány, de annál több cipő, ruha, pirostojás és „Vitamin“ fogyott az idei husvétii vásáron

Az emberek inkább kiöltözködtek s nem ambicionálták a dusan terített asztalokat Nagyszerű forgalmat csináltak a cipőüzletek — A vitamin helyettesítette az ünnepi kalácsot és husvétii sonkát

Itt a husvét s ilyenkor megint csak illik riportszerűen beszámolni a husvétii vásárról és az üzleti forgalomról, amely az ünnepek alkalmával valamivel élénkebb mederben szokott megindulni. Az embereknek ugyan még most sincs pénzük, de annál több étvágyuk s így valószínűnek tartottuk, hogy az idén legalább is minden asztalra jut egy-egy husvétii sonka.

Egy előkelő hentesüzlet tulajdonosa azonban rövidesen eloszlatta illuzióját.

— Dehogyan is vásárolnak sonkát az emberek — mondotta a jöltápiált mester — úgy látszik magunknak kell megenni a rengeteg készletet, amelyet a vevők részére rezer-váltuk. Hlába mondják az orvosok, hogy a gyomor az emberi szervezet központja, az idén nem sok gondot fordítanak rá az emberek, legfeljebb a gurmánok, akik az ünnepek kedvéért öt dekával több prágait vásárolnak, mint máskor. Pedig a sonka nem drágult meg, 32—34 dinárért már prima árut adunk a vevőknek, a lapocka pedig már 30 dinárért is kapható.

— A husvétii bárány sem kell a kuncsaftnak,

bár elég olcsón 20—22 dinárért juthatnak hozzá különként. Ez volt valamikor a legkelendőbb portéka, ma már inkább retket vásárolnak, mint bárányt s vegetárius kosztra vete-mednek a vegetáló noviszádiak. Tessék elhinni, hogy a legcsekélyebb haszonnal adjuk tovább az árut, mégsem kell a vevőknek, pedig a legolcsóbban megszámitjuk. Csak a malac drágult az idén, nincs is belőle sok a piacon, mert most hizlalásra veszik s nem jut belőle pecsenyére.

Ezek után a tragikus és lesújtó kijelentések után egy főtéri csemegeüzlet tulajdonosánál érdeklődtünk a husvétii vásár diagnózisá iránt:

— Valamivel ugyan élénkebb az üzlet, de mi ez a békebeli husvétii vásárokkal szemben! A pénztelenség ördöge nálunk is érezteti a hatását. A finom prágai sonkát csak deka-számra vásárolják az emberek, a felvágottból csak az olcsó párizsi kell a vevőknek, a sajtté-

lékből pedig leginkább a sombori meg a lipői turó, amely tudvalevőleg a legolcsóbb portéka. Nagyobb szabású rendeléseket csak a kimondottan gazdag emberek eszközlik. A legjobban fogy még a szafaládé és a hagymás ruszli, ezt is gerincestől, farkastul eszik meg az emberek, a hagymát pedig, amelyet „oroszlán-tánc“ titulálnak, gainirungnak fogyasztják el.

Ezzel szemben meglehetősen élénk üzlet fejlődött ki husvétii tojásban. A cukorka üzletekben nagy a kereslet az olcsóbbfajta csokoládé és az izléstelen piros posztóval bevont tojások iránt. A ruzspirosítók és hasonló kalliberű női festőszerek mellett nagy a kelendő-sége a tojásfestékeknek is, amely olcsó „piros tojás“ juttatja a gyermekeket. A patikákban pedig leginkább a vitaminok iránt érdeklődnek az emberek. Azt mondják ugyanis, hogy ha valaki nyolc-tíz vitaminpasztillát eszik meg naponta, annyi tápértéket vett magához, hogy feleslegessé válik a reggeli, ebéd és vacsora. Egy pesti tápszergyár csokoládé draszté formájában hozta forgalomba a vitamint, amely kellemes ízű is meg olcsó is, azóta az önkéntelen éhségstrájkra ítelt noviszádiak nagy előszeretettel vásárolják a furcsa alaku golyóbi-sokat, amelyek elég praktikus módon helyettesítik az emberek napi étrend-műsorát.

Kitűnő üzleteket csak a cipő és konfekciós üzletek csináltak az idén

Hiszen hagyományos szokássá vált, hogy az ember husvétra lehetőleg tetőtől-talpig kiöltözzék. A gyerekeknek cipőt és ruhát kell vásárolni, a feleségnek új kalapot és barna félcipőt, a papának esetleg ita vagy Borsalino kalapot, esetleg elegáns sítapácát, a cselédnek pedig selyem kombinét (ha a nagyságának van, neki is jusson belőle.)

Igy hát nem meglepő, hogy az idén egy főúcai cipőüzlet előtt sorbaálltak az emberek, az üzlet belsejében pedig valóságos verekedéssé fajult a cipőhétes emberek rohama a cipődobozok ellen. A nagy ribillióban többen azután köszönés és fizettség nélkül távoztak az üzletből s mire az üzletvezető észrevette, hogy

a cipők lábra kaptak, a boldog bliccelők már valahol a pályaudvar környékén loholtak a kecses dobozokkal.

Pompás üzleteket bonyolítottak le a konfekciósok is, a hölgyek tömegesen vásárolták a tavaszi kabátokat és egyéb divatujdonságokat, amelyekkel a husvétii korzón ejtik majd bámulatba a noviszádi aranyifjúságot.

Egy főúcai divatárúüzletben a férfiak stáfirozták ki magukat, bár a legtöbben elegáns nyakkendők, pizsamák és selyemingek helyett inkább sítapátokat vásároltak, lehetőleg olyan kvalitású anyagból, amely bizonyos ellenvédelmi intézkedésekre alkalmas.

— Was kann man wissen — mondotta az egyik vevő. Ilyen zivataros időben hasznosabb a sítapáca, mint a nyakkendő. Biztos az biztos!

Az üzlet azonban csak az üzlettulajdonosnak volt biztos, mert nem kevesebb, mint 200 dinárt vasalt be a kecses sítapácáért.

Egyébként a husvétii forgalom a normális keretek között bonyolódott le s a boltosok csak azért sópáncodtak keservesen, mert a husvét körül dátumban bizonyos differenciák merültek fel a múlt esztendővel szemben. Talvány ugyanis elsejére esett nagycsütörtök, a husvétii forgalom tehát kedvezőbb anyagi auspiciumok mellett indult meg, mint az idén, amikor a hónap közepén ünnepelnek a kizsebelt noviszádiak.

Április 20-án megindul a közvetlen távbeszélőforgalom Budapest és Páris között

Párisból jelentik: Április 20-án megindul a közvetlen távbeszélőforgalom Páris és Budapest között. Az újonnan léptetett távbeszélő kábelen eddig kitűnően sikerült próbabetételeket folytattak, április 20-tól kezdve átadják a vonalat a magánbeszélgetések számára.

— Áldott állapotban levő nők és ifju anyák a természetes „Ferenc József“ kesertűviz használata által rendes gyomor- és bélműködést érnek el. Az újabbkori nőgyógyítás főképvisezői a Ferenc József vizet igen sok esetben kipróbálták és kivétel nélkül gyorsan, megbízhatóan és fájdalom nélkül hatónak találták. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Felhők

Írta: Erdődy Mihály

I.

Az asszony dacos volt. A férj ideges. Három évig csak öszszefértek valahogy. Veszekedtek. Kibékültek. Aztán megint veszekedtek. Aztán megint kibékültek. Kellettek ezek a felhők. Az ember megújja az örökös napsütést. És milyen édes az, amikor eső után végre kisűt a nap. Verőfényében a régi tavaszok illata száll.

Hanem egyszer aztán nagyon sötét felhők jöttek. A gyűlölet villáma égett a szemükben. És ha tekintetük egymásra tévedt, a harag cikázva lobbant ki belőlük. A szavuk menydörgésétől még a szívük is remegett.

— Nem bírom ki... nem bírom [ki...]

Az asszony másnap csomagolt. A férj kaján örömmel nézte. Ismerte már ezt a nekikészülődést. Nem először történt. Amikor utójára veszték össze, az asszony ugyanugy csomagolt. Kihajtatott az állomásra. Ott töltött félnapot. És szépen visszajött. Igaz ugyan, hogy most hevesebb volt közt az öszszecsapás.

— Most elmegy talán még Kőbányáig is. Ott leszáll. Villamosra ül. Aztán hazajön.

De ezt csak a szivarjának mondta, úgy magában, csöndesen, ahogy a fotelben ült és fujta a füstöt. Nagyon jókedvűnek látszott.

Ebéd után visszament a hivatalba. Az asszonytól el sem bucsuzott. Csak amikor kiért az uccára és a tavaszi délután az arcába lehelt, akkor éreztet valamilyen kis megbánást. Szerett volna visszafordulni.

— Azért se!

És szinte kibívóan emelte tekintetét egy

mellette elhaladó kurtaszoknyás bakfis ijedt szeme közé. Még utána is fordult.

— Tavasz... tavasz...

Az irodába behozta friss idegeit. Az alkalmazottak nem győzték csodálni szokatlan kedélyét. A gépirókissasszonyok tényleg elbűvölőnek találták.

— Fodor urnak jó napja van...

Hát igen, jó napja volt. A várt kibékülés gondolata átfűtötte, mint valami duruzsoló kályha. És ahogy este hazament, betért egy cukrászdába. Hat darab kuglert vett. Becsomagoltatta. Vitte haza a feleségének.

Hanem aztán otthon nagy meglepetés várta. Az asszonynak hűlt helye sem volt. Az asztalon fehérelt valami levél. A kezébe vette. Elolvasta. Egyetlen sor volt rajta csak:

„Maga a számomra meghalt.“

Fodor kezéből kihullt a papír. Szédült. Forgott körülötte a szoba. A fotelbe roskadt. De a másik pillanatban már megint a régi volt. Felugrott. Fűtyentett egyet.

Bodri, az öleb előugrott. Megrázta magát. A gazdájára nézett. És möhön falta az elébe dobott hat darab kuglert.

II.

Özvegyem!

„Mután én a maga számára meghaltam, tehát maga tegnap óta az én özvegyem. Fogadja részvételemet.“

Borítékba tette. Megcimezte:

Özv. Fodor Dénesné urasszonynak

Eger.

Leragasztotta. Felbélyegezte. Vette a kalapját. Kiment. A postaszekrény előtt megállt.

Előkereste a levelet. Még egyszer elolvasta a címzést.

— Nem. Nem dobom be. A helyzet sokkal komolyabb, semhogy viccelni lehetne rajta. És öszszetépte a levelet.

III.

Feleségem!

Mután ezidő szerint maga még az én feleségem, tehát a megszólítás helyes. Az a rideg tónus, ami soraimból árad, remélem, nem fogja meglepni. Ma épen három napja, hogy elhagyott. Otthonát felcserélte a szülői házzal. Én egy árva szóval sem mondom, hogy rosszul tetted. Jól van. Elment. Rendben van. Szerencsés boldogulást. Bizonyára akadnak még Egerben lovagok, akik egy házasságból kiábrándult asszonyt kárpótolnak az elveszett illuziókért. Miatam flörtölhet, ahogy kedve tartja. Semmi közöm hozzá. De egyet kikötök. Eszébe ne jusson hozzám visszatérni. Zárt ajtókra talál. Isten vele.

Dénes.

Elolvasta. Nem tetszett neki.

— Még azt fogja hinni, hogy féltékeny vagyok. Hogy csak az elkeseredés beszél belőlem. Sőt, talán még szenvedek is... Hát nem. Dehogyan.

És öszszetépte.

IV.

Etelka!

Ma egy hete, hogy elhagyta. Nem tudom megérteni, hogyan határozhattad el magadat ilyen megfontolatlan lépésre? Mit szólnak ehhez az egriek? Hát okvetlen szükség volt arra, hogy világgá kürtöld boldogtalanságodat?

APOLLO április 17-én:
UFA film. — Rendezte: Korda Sándor

A MODERN DUBARRY

8 felv. — Főszerepben: Korda Mária és Alfred Abel. — Csak felnőtteknek!

Egy beográdi előkelő gyógyszerész vakmerő csalásokat követett el Budapesten

A budapesti és beográdi rendőrség közözlőlevelet bocsátott ki a szélhámós gyógyszerész ellen

A budapesti rendőrség feltűnést keltező bűnyűgyben folytat nyomozást, amelynek központjában Delini András előkelő beográdi gyógyszerész áll. Delini néhány héttel ezelőtt Budapestre utazott s különféle ürügyek alatt jelentékeny összegeket csalt ki a magyar fővárosban élő honfitársaitól s amikor a rendőrség leleplezte csalásait, a gyógyszerész megszökött Budapestről. A szenzációs bűnyűgyről, amely nagy feltűnést keltett Beogradban, a következő értesüléseink szólnak:

Delini körülbelül 10 nappal ezelőtt jelent meg Budapesten s azonnal érintkezésbe lépett a magyar fővárosban élő jómódú szerb kereskedőkkel, akiknek elmondotta, hogy gyógyszerészeti cikkeket akar nagyobb mennyiségben vásárolni. A szerb kereskedők a legnagyobb bizalommal fogadták az előkelő megjelenésű gyógyszerészt, aki csakhamar a legelőkelőbb társaságokban is bejáratos lett. A „Park” szállodában bérelt lakást s a budapesti jugoszláv követség diplomatáival kötött szoros barátságot. Hogy bizalmát a különböző cégekkel szemben még nagyobb mértékben növelje, a kereskedőket rendszerint a diplomaták társaságában látogatta meg.

Amikor a gyógyszerész már elegendően előkészítette a talajt, nyomban hozzáfogott manipulációhoz. Először csak jelentéktelenebb hiteket vett igénybe a kereskedőknél, rendszerint arra hivatkozva, hogy „otthon felejtette” pénztárcáját, majd mind nagyobb és nagyobb mértékben bővítette ki terveit. Olyan kereskedőknek, akiknél több ezer dinár értékű árut vásárolt s akik üzleti ügyekben véletlenül Jugoszláviába utaztak, utalványokat adott ki, nemlétező személyekre. Ilyen módon sulyosan megkárosította Miljkovics Mihályt, Gyurics Dávid

és Petrovics Zsárkó budapesti kereskedőket s ugyancsak nagyobb összeget vett kölcsön „Grcsics Grujától”, a budapesti jugoszláv kereskedelmi kirendeltség vezetőjétől.

Április 9-én a gyógyszerész Miljkovics Mihály konfekciós üzletében jelent meg, ahol nagyobb szabású vásárlásokat eszközölt s a vásárolt árut a „Park” szállodába szállíttatta, azzal a kikötéssel, hogy az inasnak, aki a ruhát a szállodába vitte, a szobájában fizeti ki a számla ellenértékét. Amikor azonban a szálloda elé értek, Delini elvette az inastól a csomagokat és egy mellékajton megszökött. Az inas jelentést tett erről gazdájának, aki erre gyanút fogott és a jugoszláv követségben érdeklődött a gyógyszerész iránt, de a követség nem tudott közelebbi felvilágosítást nyújtani.

Ugyanaznap a megkárosított cég telefon-értesítést kapott Beogradból, hogy Delini közönséges szélhámós, aki jelentékeny összegekkel károsította meg a hiszékeny embereket.

Miljkovics kereskedő ezek után azonnal autóba ült és a „Park” szállodába hajtatott, ahol azonban a gyógyszerésznek már csak a hült helyét találta. A szálloda igazgatója kijelentette, hogy az „előkelő” jugoszláv vendég néhány órával ezelőtt összecsomagolt és a pályaudvarra hajtatott. A kereskedő nyomban a főkapitányságra sietett, ahol azonnal nyomozást indított a gyógyszerész ellen. Időközben a bécsi rendőrség is értesítést küldött Budapestre, hogy Delini Bécsben is számos szélhámosságot követett el.

Beogradban tegnap Zsikics Izidor bankár tett feljelentést Delini ellen, aki nagyobb összeget csalt ki tőle. A beográdi rendőrség a feljelentés alapján közözlőlevelet bocsátott ki Delini ellen, aki valószínűleg külföldre szökött.

A bizantológiai kongresszus résztvevőinek egyik csoportja Noviszádon

A bizantológiai kongresszus résztvevőinek egyik csoportja szombaton délelőtt Noviszádra érkezett. A kongresszus tagjai megtekintik a várost, majd az esti vonattal visszautaznak Beogradba. A vendégeket Lakics Jován polgármesterhelyettes fogadta.

Szénássy Karcsi hangversenye husvéthélfőn a Katholikus Körben

Szívszélhűdés érte a pécsi SHS főkonzult

Pécsről jelentik: Pavlovics Spira SHS főkonzult pénteken este hivatali helyiségében szívszélhűdés érte. A főkonzul azonnal meghalt.

Bethlen hazaérkezett

Budapestről jelentik: Bethlen István gróf miniszterelnök tegnap délelőtt kíséretével Budapestre érkezett. A déli pályaudvaron hivatalosan fogadták Bethlent.

Látod, én még aznap este hat kuglert vettem, hogy kibékiiselek. Sajnos, gyöngéd figyelmemet csak Bodri méltányolta. Egyébként Bodri a kuglert meg is érdemelte. Tanulhatnának tőle hűséget az asszonyok.

A világról sem akar ez szemrehányás lenni, nehogy félremagyarázzad. Én, látod, beismerem, hogy magam is hibás voltam. Igérem, hogy a jövőben leküzdöm hevességemet. Bocsáss meg a nyers szavakért, amelyekkel akkor arcodba kergettem a vért. Bűnbánóan meghajtom fejem.

Visszavárlak.

Aki szeret az megbocsát.

Férjed. Dénes.

Letette a tollat. A nedves tinta a papíron úgy fénylett, mintha ráhullott könnyecsek áztatták volna fel. Leitatta. Átolvasta. Elhúzta a száját.

— Fenét. Csak nem fogok könyörögni neki...

És darabokra tépte a levelet.

V.

Kedves Etuska!

Egy teljes hónap mult el azóta, hogy elhagytad otthonodat. Azóta nincs egy nyugodt napom, egy nyugodt percem, egy nyugodt pillanatom. Pokollá vált a mennyország, melynek Te voltál egyetlen angyala. És ha esténként az üres ágyadra nézek, olyan szomorúság fekszik a szívemre, hogy azt hiszem, mindjárt megszakad. Téged nem tud pótolni senki a világon. Utálom, gyűlölöm a nőket. Soha nem voltam még olyan hű hozzád, mint most, amikor minden alkalom megvan hozzá, hogy hűtlen lehessenek...

Nem folytatta tovább. Felugrott. Összetépte a levelet. Zsebóráját nézte:

— Félhét. Jó lesz sietni, mert lekésem a randevuról. Adélt nem lehet megvárakoztatni. Fűtyörészve sietett le a lépcsőn.

VI.

Édes Tusikám!

Öt hosszú hét óta nem csókoltam meg a szádát. Öt hosszú hét óta fekszem le minden este csóktalanul. Öt hét óta álmatlanok az éjszakáim. Öt hét óta epesz, gyötör a sóvárgás utánad. Könyörtelen vagy. Nincs szíved. Avagy talán már másnak adad?

Vigyázz! Egy szép napon csak meg gondolom magam és felutazom Egerbe. Váratlanul betoppanok. És akkor a jóisten legyen neked irgalmas. Ha a legcsekélyebbet is megtudom...

Összetépte.

VII.

Felkereste egy ügyvéd barátját.

— Intézkedjél öregem. Amennyire csak lehet sietessük a válást. Hadd essünk túl rajta. Az ügyvéd összehozta szemöldökét:

— Hülen elhagyás. Közös beleegyezés. Hetvenhetes alapon...

— Igen.

— Jól van. A szükséges iratokat sürgősen juttasd hozzám. Rövidesen elutazom...

Kikísérte az előszobáig. Kezet nyújtott:

— Egyébként gratulálok.

Fodornak egy kicsit még zugott a feje. Ez az elhatározó lépés valahogy a torkára fekküdt. Keserű lett a szájaíze, ahogy az uccára ért. Átsietett a napsütéses oldalra. A május

fénye egy hullt az aszfaltra, mint valami puha szőnyeg. A nők már könnyű ruhában jártak. Ránévettek. Fodor idegesen fordította félre a tekintetét. A feleségére gondolt.

Aztán felkacagott:

— Ugyan. Miért? Hát érdemes? Egy asszonyért? Gombház, ha leszakad, lesz más. Kapok minden ujjamra akár tizenkettőt...

Fellélekzett:

— Szabad vagyok. Tehetek, amit akarok. És igenis, még ma délután megkérem Adélt kezét...

A főposta előtt megállt.

Bement.

Táviratblankettát kért.

A sarokba húzódott Törte a fejét.

— Tíz szónál ne legyen több. Röviden és világosan. Ez a fő. Válópör beadva. Dénes. Igen. Így jó lesz. Csak semmi kerülgetés. Válópör beadva. Kiűnő.

Még egy pillanatig gondolkozott. Aztán belemártotta a tollat a tintatartóba. Hirtelen még az járt a fejében, hogy másfél hónap óta ez az első írás, amit a feleségének küld és amit nem fog összetépní. Hogy fog majd ez a bomba robbanni Egerben. És valami diadalmas forróság öntötte el. Először a címet írta a blankettára.

A toll egy másodpercig felemelkedett a papírosról. Aztán, mint egy zsilliget átszakító zuhatag ömlött a tinta a vékony betűk vonalain át:

— Jöjj vissza. Várlak. Válasz fizetve.

És másnap már csókoltá az asszonyt forrón szerelmesen.

Apponyi Albert gróf és Prohászka Ottokár mentették meg a háboru alatt a novisadi püspöki templom remekművü toronyburkolatát a rekvirálás elől

Csirics Milán főesperes elmondja a „Délbácska“ munkatársának, hogyan került el a pompás rézburkolat a rekvirálás veszedelmét.

Talán csak kevesen tudják Novisadon, hogy a szerb püspöki templom tornya valószínűleg műemkek, amely tiszta rézből készült s amely műtörténeti szempontból is jelentékeny értéket képvisel. A gyönyörű torony restaurálása 1905-ben fejeződött be, amikor is az 1740-ben épült templom egész belsejét átalakították. A szerb hívek nagy áldozatkészséggel járultak hozzá a templom újáépítéséhez maga a torony rézburkolata pedig 200.000 aranykoronába került. Volt is nagy becse mindig a toronynak a szerb hívők között s az évek folyamán több külföldi vendég szinte csodájára járt a torony, amelyet az idők vasfoga nem kezdett ki, hanem patinával vont be csakugy mint a bécsi Karlskirchet vagy a budapesti Bazilikát.

A háboru alatt azonban nagy veszélyben forgott a szerb templom gyönyörű tornya. A hadvezetőség akkoriban nemcsak a harangokat rekvirálta el, hanem számos esetben a fémanyagokat is leszedette a templomokról. Így került azután a novisadi püspöki templom tornya is indexre. Már-már úgy látszott, hogy a pompás torony nem kerülheti el a sorsát s bár a legelőkelőbb szerb egyházi méltóságok széleskörű akciót indítottak a torony megmentése érdekében, a hadvezetőség hajthatatlan maradt. Úgyszólván az utolsó pillanatban jutott eszébe Csirics Milán főesperesnek, hogy Prohászka Ottokár székesfehérvári megyéspüspök 1913-ban Novisadon járt s ez alkalommal megtekintette a püspöki templomot is. Prohászkanak azonnal feltűnt a torony rézburkolata, amely az egyházfejedelem legnagyobb elragadtatását váltotta ki. — Ritkán láttam ilyen művészes kivitelű tornyot — mondotta akkor Prohászka, mire Csirics főesperes közbevetette, hogy ez a magyar ipar dicsősége, mert a rézburkolat Magyarországon készült.

Prohászka püspök nyilatkozata arra indította a főesperest, hogy sürgős kérvénnyel forduljon Apponyi Albert gróf akkori kultuszminiszterhez a torony megmentése érdekében, felterjesztésében pedig Prohászka püspök novisadi látogatására hivatkozott, amikor is a püspök műemkeknek deklarálta a pompás rézburkolatot.

Apponyi Albert gróf a beadvány kézhezvétele után azonnal Prohászka püspökhöz fordult, aki viszont terjedelmes felterjesztésben válaszolt a miniszternek, arra hivatkozva, hogy a novisadi templomtornyot csakugyan látta, azt mindenképpen kivételes szépségű műemkeknek tartja s a maga részéről is megengedhetlennek képzei, hogy a rézanyagot katonai célokra rekvirálják el.

Apponyi gróf, Prohászka javaslata értelmében a műemkeket őrző bizottság elé utalta az ügyet, amely a kultuszminiszter indítványára a rézburkolatot jelöltette a rekvirálás alól.

Prohászka püspöknek és Apponyi grófnak köszönhető tehát, hogy a novisadi püspöki templom gyönyörű réztornya a legváltóságosabb időkben is érintetlen maradt s a mai nap is egyik legpompásabb dísz a püspöki templomnak.

A „Délbácska“ munkatársa erre vonatkozólag hosszabb beszélgetést folytatott Csirics Milán főesperessel, az ügy legkompetensebb egyházi személyiségével s ez alkalommal a főesperes mindenben megerősítette a „Délbácska“ információját, amely mindezt talán csak a beavatottak előtt volt ismeretes.

— Csakugyan Apponyi grófnak és Prohászka püspöknek köszönhetjük — mondotta Csirics főesperes, — hogy a templomunkat az osztrák-magyar hadvezetőség nem bántotta, pedig már-már a legkritikusabb helyzetbe kerültünk, hiszen a hadvezetőségnek akkor égető szüksége volt minden elvihető fémtárgyra és az ágyúk gyártásához szükséges anyagra.

— Emlékszem, hogy akkoriban már az egész Bácskát bejárta a rekviráló bizottság s már csak néhány nap hiányzott, hogy Novisadra is ellátogasson s összegyűjtse a már előzőleg összeírt fémtárgyakat. A legváltóságosabb pillanatban jutott eszembe, hogy néhány évvel ezelőtt milyen lelkesedéssel nyilatkozott a magyarok legkiválóbb egyéniségű egyházfedelme a templomtorny művészi értékéről. Felterjesztéssel fordultunk tehát Apponyi Albert grófhoz s a felterjesztéshez Prohászka püspök látogatására hivatkoztunk, a templomról készített fényképfelvételt is hozzácsatoltuk az iratokhoz.

— A kultuszminiszter néhány napon belül válaszolt s a legudvariasabb formában adta tudunkra, hogy a templomtorny rézburkolatát a hadvezetőség mentesítette a rekvirálás alól. Sohasem fogjuk ezt Apponyinak elfelejteni s csakugy igazi kegyelettel őrizzük Prohászka püspök emlékét, aki ismert szeretetreméltóságával és nobilitásával szált sikra igazságos ügyünk érdekében.

— Amikor azután a harangok rekvirálására került a sor, ismét Apponyi grófhhoz for-

dultunk, aki már harmadnap arról értesített bennünket, hogy beadványunkat pártolólágg terjesztette fel a hadügyminiszternek. Ez alkalommal is szívvel-lélekkel exponálta magát a kultuszminiszter érdekünkben, de a hadügyminiszter mindazonáltal nem segíthetett rajtunk.

— Nem tehetek kivételt — írta akkor nekünk a hadügyminiszter Bécsből — s bár Apponyi Albert gróf a legmelegebben ajánlotta kérésüket, a hadiérdekek nem engedik meg, hogy felterjesztésükhöz hozzájáruljak.

— Pedig a nagyharangot, amelyet a hadvezetőség leszedetett, annak idején Csernoch hercegprimás is megcsodálta. Huszonhét méter mázsát nyomott s olyan volt a hangja, mint az ezüst csengése. A harang a budapesti Walser öntődében készült ugyanolyan típusból, mint a budapesti Bazilika harangjai. A hadvezetőség akkoriban három harangot szereltett le a püspöki templomról, az almási templomból pedig kettőt. Novisadon összesen 19 harangot rekviráltak el 112 méter mázsá sulyban.

— A torony rézburkolata a magyar iparművészet remeke, de a templom belső berendezése is nagyrészt magyar iparműhelyekből került ki. Budapesten készítették a remek ikonostászt is, az ablakfestészetet és a padokat is, amelyeket budapesti műasztalosok készítettek. Csak az ikonok Jovanovics Paja szerb festőművész munkái, egyébként a belső berendezés jelentékeny része Magyarország iparművészetét dicséri.

Hogyan kell kezelni az automata telefonkészüléket

Ma helyezték üzembe az automata központot és azért szükségesnek tartjuk még egyszer közölni, hogyan kell kezelni az új automata készüléket:

Minden automata telefonkészüléken egy nikkelezett kis kerék van, tíz nyílással, amelyek az az alatta elhelyezett 0-tól 9-ig terjedő számok felett vannak. Ha egy számot keresünk, akkor levezzük a készülékről a mikrotelefont (halgatót és kagylót), a halgatót fülünkhöz illesztjük és megvárjuk, hogy a központból különleges jelet kapjunk arra, hogy a készülék és a vonal jó. Ezután jobb kezünk mutatóujjával addig a számjegyek forgatjuk a kereket, amely a keresett szám első számjegye, a kereket visszaengedjük eredeti állásába, majd egy-másután azon számjegyekig csavarjuk a kereket, amely jegyek a keresett számot képezik. Arra mindig vigyázni kell, hogy minden számjegyhez való csavarás után eredeti állásába jusson vissza a kis nikkel kerék. Ezt nem kell visszacsavarni, mert automatikusan ugrik vissza. Ha a keresett szám szabad, akkor a központból vékony hangú jelzés érkezik, amely tízmásodpercenként megismétlődik mindaddig, amíg a keresett szám nem jelentkezik. Ha a szám foglalt, akkor a központ mély hangú jelzéssel — zúgással — válaszol, amelyet könnyen meg lehet különböztetni az előbbtől. Ebben az esetben a mikrotelefont vissza kell helyezni a készülékre és később újból hívni a számot.

Az automata telefonkészülékek használata alkalmával különösen a következőkre kell figyelni:

1. Először meg kell nézni a telefon névjegyzékben mely számmal akarunk beszélni.

2. A mikrotelefont minden hívás előtt le kell venni a készülékről.

3. A mikrotelefont semmiesetre sem szabad visszatenni a készülékre a beszélgetés befejezése előtt.

4. A hívás a következő képen történik: Ha pl. a 21—37 számmal akarunk beszélni, akkor a nikkel karikát a 0 felett levő nyílást először a 2, utána sorban az 1, 3 és 7 számokig forgatjuk.

5. A beszélgetés befejezése után a mikrotelefont mindig visszahelyezzük a készülékre, mert különben nem hívhat bennünket a központ, illetve nem haljuk, ha egy másik szám csönget nekünk.

6. A beszélgetés alatt nem szabad sem a mikrotelefont, sem a készülékhez nyulni, mert az esetben megszakad az összeköttetés a központtal és rongálódik a telefon is.

7. Minden telefon előfizetőnek szigorúan kell alkalmazkodni ezen szabályokhoz a maga, az összes előfizetők és a telefon központ érdekében.

Ha interurbán vagy a központtal akarunk beszélni, akkor kell a 0 jegyről egészen körül csavarni a kereket és azután visszaengedni azt, amely esetben a központ fog jelentkezni és ennek kell bejelenteni, hogy mely várossal és mely számmal óhajtunk beszélni. Ha a központnak valami technikai dolgot akarunk jelenteni (pl. hibás a készülék, vagy vonal) a 8. számot kell keresnünk.

Nem válogatós

— Csak nálam okosabb asszonyt veszek feleségül.

— Azt hittem válogatósabb vagy.

*

— Hol ismerkedett ön meg a második férjével?

— Amikor az első agyongázolta az autójával.

*

Bosszu

Maga akarja elhítenni, hogy jeles tanuló volt? Mondjon egy igét.

— Énekelek.

— Mondja ezt szenvedő alakban.

— Maga énekel.

*

— Egyetlen mód arra, hogy egy asszonyt kiismerjünk, az, ha feleségül vesszük!

— És akkor tanulmányozhatjuk őt?

— Nem. Hanem akkor hallhatjuk, mit mond más asszonyokról?

*

— Elsősztályu vendéglő ez?

— Igen. De azért az urat is kiszolgáljuk.

*

Takarékosság

— De, drágám, muszáj takarékoskodnunk!

— Rendben van. Ezért vásárlók ezután hitelre.

HIREK

A fias nő

— Levél a tetszés örök törvényeiről —

Asszonyom.
Én nem mondom, hogy az emberek szeretnek hazudni. Nem. A hazugság fárasztó, vagy legalább is kényelmetlen dolog. Azt sem mondom, hogy az emberek általában ostoba fickók s hogy a szavukra azért nem lehet adni, mert egyszerűen őszinteség nélkül valók, másrészt korlátoltak. Nem. A dőreséget nem lehet megmérni, mert nincs rá mértékrendszerünk s legfeljebb egy másik dőreséggel lehet összehasonlítani, ami nagyon ingadozó egyéni és relatív mérték. Maradjunk amellett, hogy az emberek inkább a hangulatok rabjai s amit imitt-amott hazudnak, azzal legtöbbször elsősorban saját maguk csapják be mert ők maguk az elsők, ezt elhiszik.

Miért mondom én ezt?

Mert maga, Asszonyom, kételkedik abban, hogy a férfiaknak az ugynevezett fias nők tetszenek. Ön azt mondja, hogy ezt csak hazudják az emberek, vagy ha nem hazudják, akkor ostobák. Hát jó, beszéljünk egy kicsit a férfiaknak a fias nővel szemben táplált elfogultságáról.

Annyi bizonyos, hogy a modern női szépségideál lényegesen eltér Michelangelo nőalakjaitól. (Ismert Asszonyom, a Medici-siremlék vaskos szépségeit?) Sőt az is kétségtelen, hogy a Milói Vénusz sem elég légies és karcsu, ha összehasonlítjuk őt a praerafaeliták eszményi soványságával. Tehát a modern szem a sovány nőt szebbnek látja, mint Rubens dagadó istenasszonyait. Sőt. A XX. század asszonya fiasra vágatja a haját és ha kell, mesterségesen is leszorítja azokat a testrészeit, amelyeket harminc-negyven évvel ezelőtt még mesterséges rekvizitumokkal is pótolni próbált, ha az történetesen hiányzott a természetből. E mellett a lelkéből is iparkodik eltüntetni mindazt, ami az örök nőiesség szentimentális gyengeségeit hangsúlyozná. A modern nő dohányzik, iszik sportol, tudományos tevékenységet fejt ki, politizál és legényéletet él, — még ha nincs is benne kedve. Hái akkor miért? Mert azt hiszi, hogy így tetszik a férfiaknak, akik tizenöt éves koruktól kezdve csak a fias nőkről zengenek dicshimnuszokat. A művészet is — amennyiben vonalakkal és nem színteltekkel dolgozik — irtózik a tömör, kerek, duzzadó, túltáplált és puha formáktól s olyan aktokat ad, amelyeknek szinte már csak matematikailag kiterjedésük van.

Hát mindent összefoglalva, kétségtelen, hogy ez nem véletlen, nem hazugság és nem butaság dolga. Az emberek harminc esztendőn keresztül nem tudnak hazudni, s ha az európai izlés a női formákban a soványat, a női lelkében pedig a fiasat kultiválja, akkor bizonyos, hogy ezt őszintén csinálja.

Csak hogy evvel az őszinteséggel egy kis baj van, nagyságos Asszonyom. Itt vissza kell térnem e pár sor írásom első mondatára. A hazugságon és együgyűségen, az izlés betegségen és a kritika perverzítésén túl van még egy lélektani tényező, amelyet nem szabad figyelmen kívül hagynunk, különösen esztétikai és divatkérdéseknél. Ez pedig az autoszugesztio.

Az autoszugesztio — amelyet noviszádi nyelven úgy határoznának meg, hogy az ember néha mindenféle bolondságot „beszél” magának — roppant hatalmas a mi lelkünk felett. Az esztétika nem dolgozik megdönthetetlen és objektív törvényekkel — ezt minden gyerek tudja — de a legősibb ösztönök: a másk nemre irányuló tetszési érzetek is átmennek a szöve másoktól eltanult, utánzó elemekkel s ez a ragályos szugesztív erő alapja tulajdonképpen minden korok minden divatjának. De, hogy ez az erő csak a lélek és az ösztönök felületén hat, azt semmi sem bizonyítja jobban, mint hogy a divat aránylag

A LEGIDEÁLISABB BŐRÁPOLÓ ARCKRÉM „CREME ELECTRA“

Egyszeri használat után nélkülözhetetlennek találja. Illatosítva ROSA CENTIFOLIA parfümmel, amely a vérvörös rózsának nagyszerű illatát adja vissza a legcsodálatraméltóbb természetességben. Kapható tubusban és tégelyben minden illatszertárban.

!! Kérjen levelezőlapon gratis mintákat !!

J. E. Schwarzlose Söhne Berlin

Vezérképviselőt:

HELLER i VAŽONJI
VELIKI-KIKINDA

792-1-50

mindig rövid életű, hogy folyton változik és máról holnapra néha éppen az ellenkező végletekre ragad.

A fias nő kultusza is a divat s mint afféle divat, elsősorban a legkevésbé önnálló s a legkönnyebben impresszionálható lelkeket ragadja magával. Vannak a korok, mint amilyen a mi korunk is, amikor többé-kevésbé mindenkit megfertőz; de ne higye el senki, hogy ez sokáig tart s hogy ez a divat alapja lehet mély és legigázhatalan szenvedélyeknek, minő például az igazi szerelem. Nem. A férfiak elhitetik magukkal, hogy nekik a fias nő tetszik: de igazi szerelmet a nőies nő, az örök nőiesség, az anyának és feleségnek való típus kelt fel a lelkükben. Minden férfi a fias nőt dicséri: de egyik sem kívánja, hogy az anya, leánya vagy a felesége ilyen fias legyen.

A férfiak nem olyan ostobák és nem olyan hazugok, mint ahogy ön hiszi, Asszonyom: csak nem ismerik magukat, vagy ha ismerik is, nem mernek ellene szegülni a divatos áramlatoknak. Csalják magukat. Ameddig lehet. De egyszer csak, szegények, azon veszik magukat észre, hogy a természet és az ősi ösztön legyőzte lelkükben a divat törvényeit: s akkor vége mindennek. Akkor jön a szerelem, amelyben a legférfiasabb férfi a legnőiesebb nőben találja meg az ő eszményképét.

Asszonyom, a férfiak ez idő szerint csakhogy azt hiszik, hogy nekik a fias nő tetszik. De figyelje meg, a szerelem őszintébb és mélyebb ösztönökkel dolgozik s minduntalan rációfal az affektált divat-áramlatokra. A szerelem még mindig a tetszés örök törvényei szerint igazodik.

1927. Április 17. Vasárnap

Római katolikus: *Husvétfelvonás*. Protestáns: *Husvétfelvonás*. Görög keleti: (április 4.) *Virdővasárnap*. A Nap kel reggel 5 óra 10 perckor, nyugszik 6 óra 50 perckor. A Hold kel 7 óra 9 perckor, nyugszik 5 óra 41 perckor.

— A Délbácska legközelebbi száma szerdán reggel, a rendes időben fog megjelenni.

— *Kellemes husvétli ünnepeket kíván lapunk olvasóinak, hirdetőinek és barátainak a Délbácska szerkesztősége és kiadóhivatala.*

— A husvétli ünnepi nagymise. A husvétli nagymise azzal nyer kiváló értéket, mert hallani fogjuk Beethoven legnagyobb művének, a „Missa solemnis” egyik részét, a Sanctust. Halkan kezd a zenekar az előjátékot, majd halkan kezd az alt, utána a tenor, szoprán és bassus a Sanctust és énekel a legmélyebb alázattal: Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Sabaoth! (Szent, szent, szent a seregek Ura Istenek!) Hosszabb nyugvópont után következik a: Pleni sunt caeli et terra gloria tua. (Teljes az ég és föld a te dicsőségeddel.) Ünnepelesen és bátran kezd a témát a szoprán és feltör a magas „A”-ig, hogy éneke az égig hatolhasson, utánzatban követi a tenor, majd átveszi egy quinttel lejjebb az alt a fényes témát, melyhez a bassus csatlakozik és halljuk a legklasszikusabb polifon éneket; egy jubilálást, amilyent csak Beethoven mester-

tolla irt. jubilálni a templomban! Mit mond szent Ágoston: „Aki jubilál, annak nem kellenek szavak. A mi nyelvünk Istenhez tulajdonképpen szegény és ha a nyelv már nem segíthet és te nem hallgathatsz, mi marad más hátra, hogy jubilálj, hogy szived szavak nélkül is örül és a te határtalan örömed által ne korlátoztassék.” A hatalmas kompozíciót a fugaszerű „Osanna in excelsis” fejezi be. Gyönyörű a Kredóban az „Et incarnatus est”... és hatalmas az „Et vitam venturi saeculi. Amen.” Főszépsége és szép a „Terra tremuit” is. A mise végén a zenekar Léh Jakab „Ünnepi zenéjét” fogja előadni.

— Az evangélikus istentisztelet sorrendje. Husvét vasárnap d. e. fél 9 órai kezdettel szlovák és fél 11 órai kezdettel német ünnepi istentisztelet, utóbbi urvacsorosztással. A német ifjúsági dalárda két egyházi karéneket ad elő. Husvét hétfőn d. e. 9 órai kezdettel szlovák és fél 11 órai kezdettel német ünnepi istentisztelet.

Tüzifa

prima keményfahulladék 100 kg. 25.— Dinar.
Schönberger i drug fa és széntelepén Örmény-ut (a tőzsdapalota mögött.)

— Vasárnap délután fél 1 órakor ünnepélyes keretek között nyitják meg a telefonközpontot. A noviszádi automata-telefonközpontot husvét vasárnapján délután fél 1 órakor nyitják meg. Az ünnepélyes aktusnál megjelenik Jovanovics Vasza postaügyi miniszter, a posta- és távirtda vezérigazgatója, a város képviselői, a kereskedelemügyi miniszter megbízottja, valamint számos előkelőség és a sajtó képviselői. Az automata-telefont már szombaton este 6 órakor helyezik üzembe.

— Az I. Novisadi Katonai Hadastyán Egylet tudatja, hogy nem dr. Wagner az egyetemi orvos, hanem dr. Gubás, rendel 9—12-ig és 2—5-ig Jovan Szuboticeva 23, (volt Rézműves ucca), Jakás Temerini-ut 12.

Gyermekkocsik és Babakocsik

nagy választékban mélyen leszállított árban. —
HEMLER, butorüzlet NOVISAD.

— Oroszország világháborús veszteségei. A Párisban élő orosz emigránsok lapja közli Golovin orosz tábornok „Oroszország világháborús katonai teljesítményei” című cikkét, amelyben a tábornok a rendelkezésére álló hivatalos adatok alapján megállapítja, hogy Oroszország a világháború alatt összesen 1,650,000 emberéletet vesztett. Óriási volt a sebesültek száma is. Ezenkívül Németországban 1,406,914. Ausztriában és Magyarországon körülbelül 1,012,000 orosz hadifogoly volt. Más államokkal összehasonlítva viszonylagosan Oroszország vesztesége volt a világháborúban a legsúlyosabb.

— Med. Univ. dr. Székely Erzsébet, fogorvos f. évi április hó 16-án nyitja meg fogorvosi rendelőjét Novisadon, Kralja Alexandra 7. (Winkle-palota) II. em.

Elszakíthatatlan harisnyák

csakis BRAČA SCHÖNBERGER-nél, Novisad, Jevrejska ulica 6.

Dr. FÖLDES-féle

MARGIT-KREM

ma már mindenkinek nélkülözhetetlen!

— **Eljegyzés.** Horváth Erzsé és Bacsvarov Georg, Novisad jegyesek.— **Dr. Kerekes István ügyvédi irodáját** Njegoseva-u. 15. sz. alatti saját házába helyezte át. Telefon 25-71. 1247-1-3— **Rádióleadó épül Zagrebban.** A postaügyi minisztériumban kidolgozták a Zagrebban felállítandó rádióállomás tervét. Az új állomás az ország legnagyobb rádióleadója lesz és még ebben az esztendőben megkezdik építését.**MÉSZ - TÉGLA - CSERÉP**legolcsóbban kapható
kicsinyben és nagyban**KRAJAČEVIĆ fatelepen**

Novi Sad. Telefon 165.

— **Bejőhet a Divat Szalon.** A belügyminiszter megengedte a Budapesten megjelenő Divat Szalon című lap terjesztését az egész ország területén.— **Tűzoltókiállítás Zagrebban.** A jövő hónapi zagrebi mintavásáron tűzoltókiállítás is lesz.— **Gumi-fűzők és haskötőkben** nagy választék Barth L. fűzőtermében Zrinyi Péter-utca 17. (Fűzők mérték szerint)**Lišit fatelepen, Novi Sadon**Kanális mellett, legolcsóbban beszerezhet minden-nemű **asztalos** és **építéshez** való **faárut.**

— **Főlöles-e az alvás?** Az amerikai vegyészek Philadelphában tartott kongresszusán egy tudós komolyan foglalkozott a kérdéssel, vajjon főlöles-e az alvás vagy sem? Nem hisszük, hogy komoly tudóst meg lehetne győzni arról, hogy a pihenés és az alvás felesleges és más valamivel pótolható. Az állatvilágban, sőt a növényvilágban is azt tapasztaljuk, hogy ezek az élőlények mindenféle hipotézistől függetlenül alusznak, mert erre szükségük van. A középkorban egyes fejedelmek ellenségeiket arra ítélték, hogy eltöltötták őket az alvástól. Kegyetlen ítéletüknek érvényt is szereztek: pribékek gondoskodtak az ítélet végrehajtásáról. A szegény elítéltek kínjaikban őrlöngtek, végre is a halál megváltotta őket a kínos szenvedéstől. Azt mondják egyesek, hogy az alvás az elfáradás egyik tünete, mely az agyvelőre bénítólag hat. E felfogás helytelenségét bizonyítja az az a körülmény, hogy sok ember éppen nagyobb izommunka kifejtése után álmatlan. Az újszülött, aki testi munkát nagyon kis mértékben végez, majdnem egész nap alszik. Tehát túleröltetés álmatlansággal járhat, a csecsemő pedig, aki munkát nem végez, folyton alszik. Az agyvelő bénultságának nem mondhatjuk az alvást, mert az állítólagos bénultság alatt dolgozik a szívrünk, a tüdőrünk, a vesénk, emésztő rendszerünk. Azután, hogy

ÉP TESTBEN ÉP LÉLEK!

a legbiztosabban elérhető az eredeti

BRÁZAY

SŐSBORSZESZ használatával. Mindenütt kapható.

beszélhetünk benujtásról, ha az alvás abbahagyásakor hirtelen frissek vagyunk? Az alvás nem rossz sokas, hanem fiziológiai szükséglet. Egyéni dolog, kinek mennyi ideig kell aludnia. Tréning útján bizonyos mértékig le tudjuk szorítani az alvás tartalmát. Bizonyára csak szorítani az alvást oda egyesek, hogy 3-4 óral alvással beérték. Így Julius Caesar, Nagy Frigyes, Napoleon, tudvalevőleg igen keveset aludtak s Edison is beéri pár óral alvással. Fiatal szervezetnek tovább kell aludnia, mint az öregnek. Aki szellemileg, testileg a rendszernél többet dolgozik, annak 8-9 óráig tartó alvásra van szükség.

— **Két fiatal leány titokzatos öngyilkossága Skopljában.** Titokzatos körülmények között vált meg az élettől két fiatal leány Skopljában. Tegnap este mentek el lakásukról a 14 éves Taszics Nadezsda és a 16 éves

Jakovlyevics Petronka a Vardar partjára sétálni. A vashid közelében levetették cipőjüket és mindketten a folyóba ugrottak. Miután e helyen a sebes Vardar nagyon mély, azonnal elsodorta a leányokat, akiket többet nem is láttak. Holttestüket tegnap találták meg. A rendőri nyomozás mindeztideig nem tudta megállapítani, hogy miért vált meg az élettől a két gyerekleány.

ODEON április 18-19-én:**A titkos parancs**Nagy dráma a tengerészéletből 8 felvonásban.
Főszereplők:

Gordon Edwards, Edmund Jove.

APOLLO április 18-19-én:**A szerelem vak**Dagover Lil — Conrad Veidt.
Vígjáték 5 felvonásban. — UFA film.**Vasárnap délután fél 5 órakor:
III. Kerület (Budapest)—Vojvodina
(Nemzetközi mérkőzés)**

NAK pálya. Biró: Andrée.

Az idei szenzációs husvéti futballprogram bevezetője lesz ez a találkozás. Az ünnepi mérkőzésre mind a két csapat az alábbi legjobb összeállításban áll ki:

III. Kerület (Budapest):
Neuhaus
Singer Szabó
Werner Hauser Kovásznay
Mácsay Horváth Skvarek Schiller Drösszler
Németh Sévics Markovics Dudás Katic
Popovics Kricskov Lyubinkovics
Mitrovics Zsvics
Koszics

Vojvodina (Noviszád):

A mérkőzés délután fél öt órakor kezdődik a NAK pályán, előzőleg 3 óras kezdettel előmérkőzést tartanak.

**Husvéthétfőn délután fél 5 órakor:
III. Kerület (Budapest)—NAK
(Nemzetközi mérkőzés)**

NAK pálya, biró: Zsivánovics.

A budapesti professzionista ligacsapat erre a mérkőzésre is a vasárnapi komplett, összeállításban áll ki. Vele szemben természetesen a NAK is a rendelkezésre álló legjobb összeállítású együttesét küldi harcba. A két csapat felállítása a következő.

III. Kerület (Budapest):

Neuhaus
Singer Szabó
Werner Hauser Kovásznay
Mácsay Horváth Skvarek Konyor Drösszler
Schäffer Lerch Ilja Lencl Pirisi
Alexy Peikert Biksic
Róka Bertók
Dussing

NAK (Noviszád):

A félőtkör kezdődő főmérkőzést hétfőn is előmérkőzés vezet be, 3 óras kezdettel.

**Husvéthétfőn délután 4 órakor:
MTK amatőr—Rádnicski—Makkabi kombinált.** A két csapat mérkőzését délután 4 órakor kezdik meg a Karagyorgye sporttelepen. A csapatok felállítása egyelőre ismeretlen.

Eljegyzés. Kaszner Irénkét eljegyezte Hajdu István a NAK kitűnő hátvéd játékos.

Vidám irások**Fogyókúra**

— Beszélgetés egy étkezőkocsiban —

Ő (száz kilón felüli öreg ur, a beszélgetést folytatva): Ma este megérkeztem a szanatóriumba és holnap reggel már el is kezdem a fogyókúrát.

En: Es használ?

Ő: Hogyne. Tavaly is használt.

En: Ugy?

Ő: Hát hogyne. Igaz, hogy nagyon szigoruan be kellett tartani a kurát. Kérem, szépen italt nem szabad inni. Sőt abszolút semmit. Víz se. Levest se. Általában folyadékot lehetőleg nem. Hust sem. Főzeléket alig. Tésztaemléket szigoruan tilos. Tej, vaj, vaj nem. Sonkát soha. Tojást nem. Edesség, csokoládé tilos. Burgonyát, isten ments. Aztán sok testmozgás. Reggel favágás, déiben szénhordás, délután hegymászás. Ha jó idő volt, meztelenül futkostunk a kertben, esetleg homokot talicskázunk és ezért alig fizettünk többet napi ötszáz dinárnál. Ebbe persze a koszt is bele volt számítva.

En: De hiszen kosztot nem is kaptak.

Ő: Azért meg kell fizetni

En: Na, ez engem igazán dühösítene.

Ő: Az nem baj. Attól is fogy az ember.

Mint ahogy én valóban hétről-hétre jobban fogytam. Az első héten négy kilót, a második héten öt kilót, a harmadik héten hat kilót, a negyedik héten hazautaztam mert félttem, ha ez így megy tovább, semmi sem marad belőlem.

En: Na, egy hétig még maradtatott volna.

Ő: Nem. Mert a pénzem is elfogyott. En különben is már alig vártam a jó házikosztot. Mit mondjak önnek, az első ebédnél a rántott csirkét valóságos felpillantottam. Es attól kezdve folyton ettem. Tíz nap alatt visszanyertem az elvesztett kilókat és azóta még tíz kilót hiztam. (Szerényen.) Most száztizenkettő vagyok. Es a nadrágom slusszban százhusz centiméter, hosszában pedig csak kilencvenkilenc. De nem baj, kérem, holnap reggel elkezdjük a legszigorubb fogyókúrát. Muszáj kérem. Az egészségével. Es ha az orvos nekem azt mondja: uram, önnek árt, ha sokat eszik, akkor én nem eszem sokat. Elvégre azért vagyunk intelligens emberek. Nem igaz?

En: Tökéletesen így van.

Ő: Hát persze... Pincér kérem.. halló pincér — legyen szives, hozzon még egy adag hust és két adag palacsintát. (Szomoruan, nagyot sóhajtva) Holnap már ugyis éhezniem kell...

**Szénássy Karcsi hangversenye
Husvét hétfőn a Katholikus
Körben****ODEON-ban****ÁPRILIS 17-én****„BEN ALI“**

(CSILLAGOK FIA)

Ó-arab ballada 8 felvonásban. — Főszerepben: **Ramon Novarro** és **Kathelen Key.**

Kisérő műsorként, részlet a

**Jugoszláv-magyar válogatott
football mérkőzésről.**

Mentsük meg a gyümölcsfákat

A gyümölcsfa tulajdonosok az utóbbi évek során arra a tapasztalatra jutottak, hogy minden tekintetben hálás és kifizető dolog a gyümölcsstermelésre az eddiginél nagyobb gondot fordítani. Erre a megállapításra az a körülmény készítette a gazdákat, hogy a gyümölcsstermelés sok esetben a szőlőstermelésnél is kifizetőbbnek bizonyult. A gyümölcsstermelés fejlesztésének első és fő feltétele, hogy olyan kifogástalan, féregmentes gyümölcsöt termeljünk, amely minden tekintetben felveszi a versenyt a külföldi, elsősorban a kaliforniai gyümölcscsel. Hihetetlenül hangzik, de tény, hogy a Kaliforniából érkező gyümölcs a költséges tengeri és vasúti szállítás mellett, többszöri átrakás után is versenyképesen érkezik meg a jugoszláv piacra, míg az itteni gyümölcs, habár zamatosabb és nedvesebb a külföldinél, mégsem éri el a kaliforniai gyümölcs piaci árát.

Ennek oka kizárólag abban van, hogy a gyümölcsstermelők nem fordítanak elég gondot a gyümölcsöt és a gyümölcsfát pusztító kártékony rovarok és egyéb ellenségek pusztítására. Ilyenek például a vértetű, a moly és több hasonlóan kártékony rovar, amelyek pusztításai ellen kevés költséggel és csekély fáradsággal igen könnyű a védekezés. Egy néhány kiló gyümölcs árának feláldozása már meghozza a kívánt eredményt.

Most a virágzás után érkezik el a védekezés ideje, amely csupán abból áll, hogy a gyümölcsfákat — éppen úgy mint a szőlőt — permetezéssel kell megvédeni a kártékony rovarok pusztításai ellen. Erre a célra kitűnően megfelel az arzén tartalmu Arzola vegyi készítmény, amelyből 30 deka 100 liter vízben feloldva kitűnő permetező anyagot ad. A permetezést 2-3 hét múlva meg kell ismételni. Ez a védekezési mód a legveszedelmes rovar kártevők ellen biztos hatású. Vannak azonban a gyümölcsfának egyéb ellenségei is, ezek ellen a réz és kénvegyületek szolgálnak védekezésül. Ilyen vegyszer a Tutokil, amely úgy a gomba megbetegedések, mint a kártékony rovarok pusztításai ellen védi meg a gyümölcsfát. Száz liter vízben másfélkiló Tutokil és félkilogramm meszet kell feloldani. Ezt a permetezést is a virágzás után azonnal meg kell kezdeni. Amennyiben a permetet az eső lemossa a fecskendezést éppúgy mint a szőlőnél újból meg kell ismételni. Tíz fának többszöri permetezésére átlag 3 kiló Tutokil elegendő. A Tutokil kilogrammonként 36 dinárba kerül, egy fának a megvédésére tehát, mintegy két kiló gyümölcs árát kell fordítani, ami aránylag csekély befektetés, amely a jobb termés folytán bőségesen megtérül.

Ugy az Arzola, mint a Tutokil a kereskedésekben könnyen beszerezhető, de megrendelhető közvetlen is, a vegyi szereket Jugoszláviában előállító Kasztel vegyészeti gyárban (Karlovac). A gyár a permetező szer használatáról bárkinek szívesen ad díjmentes felvilágosítást

A Vojvodinai szállodások, kávéház tulajdonosok és vendéglősök egyesülete

Novisad, összes tagjainak

kellemes husvéti ünnepeket kíván.

Cement, Mész,

Reibsand, a legolcsóbb árban házhoz szállítva.

Gausz János

Novisad, Futoški put 66. — Telefon 534.

APRÓ HIRDETÉSEK

ELADÁS

Legújabb szabadalmazott PERMETEZŐGÉPEKET szőlők és komlótertek részére három évi jótállás mellett gyárt

Vasa Maločić

rézműves. Novisad, Kisačka-u. 32. 16-1-0

Egy Hofherr és Schrantz négyes CSEPLŐ elevátorral és egy Husz 10erős motor, alá való vaskocsival eladó. Kohanec Mihály, Temerin. 1242-1

ELADÓ Slavoniában Dolnji Miholjácától 2 kilométerre 190 holdas szabad birtok prima fekete föld (most a buzavetés 40 cm. magas), teljes álló és holt felszereléssel, vető, kukorica ültető, szecsakavó, daráló gép, 8 eke, 2 kapáló eke, borona, 2 hengger, 4 kocsi, 4 szánkó, 8 lószerszám, 65 hold buza, 45 hold zab, 12 hold lucerna, 10 kaszáló, 58 hold kukorica vetéssel, új tanyával, holdankint 26 mázsa búzáért, ami hét évig törleszthető. Gazda elhalálása miatt azonnal átvehető. Vén Janos, Dolnji Miholjac, Hotel Zagreb. 1243-1

Komlódrót

cinezett és fekete, minden számban, gyár-szerű lerakat. Legolcsóbb árak mellett **novisadi** raktáramról rögtön szállítok. Szükségletét **meglepetően olcsón** szerezheti be nálam. Meggyőződésül kérje be **ajánlatomat**.

Kuszli Gyula, vaskereskedés Novisad, Temerinska ul. 8.

ELADÓ egy hold beültetett szőlőföld gyümölcsfakkal, Darányi-telepen, II. csoport 46. szám. Bővebbet Kőlcsei ucca 3. sz. alatt. 1224-1-3

Szerkesztésért és kiadásért felel
TOMÁN SÁNDOR

HIRDETÉSEK

PAPP GYÖRGY

„MERKUR” Bank- és Váltóüzlet
Novisad, Kralja Petra 29.

Végzi az összes bankügyleteket. — Idegen pénzek, arany, ezüst, sorsjegyek, értékpapírok. Ratna šteta részletre.

Ház azonnal bérbeadó

meghosszabbított Kamenicai ut 55. Három szoba, előszoba, konyha, nagy felszer és kertes udvar. Érdeklődni a „Savez Dobrovoljaca” irodahelyiségében „Három korona” vendéglő. 1-2 1237

Egy szép telep

szőlővel, gyümölcsösökkel, azonnal beköltözhető lakással, 1 perc villamos megállótól azonnal eladó. Bővebbet: Kaiser Ignác, Jevrejska ul. 5.

ELADÓ egy betegnek alkalmas karosszék Nemacska u. 4.

ÁLLÁST KERES

29 éves, nős, több éven át CÉGVEZETŐJE nagyobb fa és gabonaüzletnek, magyar, német, szerb nyelvismerettel, esetleg kaucióval, hasonló vagy más szakmában alkalmazást keres. Szíves megkeresések „Önálló” jelígre a kiadóba. 1235-1-3

KIADÓ

KIADÓ FÜSZERÜZLET berendezéssel és mellék-helyiséggel, esetleg ELADÓ. Cim a kiadóban. 1231-1-3

KERESLET

GYERMEKKOCSI megvételre kerestetik. Cim a kiadóba leadandó. 1227-1

MÁJUS ELSEJÉRE egy vagy kétszobás lakás kerestetik lehetőleg kertes udvarral. Cim a kiadóhivatalban. Ügynökök díjaztatnak. 1248-1

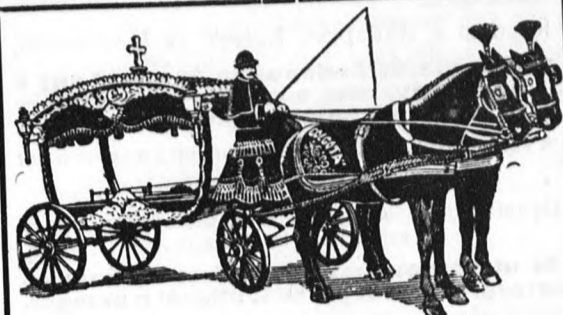
ELFOGADNÉK inkassziózást kis kereset mellett, több évekig voltam már ugyanilyen szolgálatban. Ha garancia szükséges, úgy ingatlan vagyonom van. Cim a kiadóban. 1226-1

Fiatalabb házaspár azonnali belépésre HÁZMESTERNEK kerestetik. Csak kőművesek jelentkezzenek. Ajánlatokat a novisadi kiadóhivatal továbbít. 1201-1-3

HIVATALNOKNÓ uccai különbejárata szép szobát keres. Ajánlatokat „Butorozott szoba” jelígre a kiadóba kérek. 1232-1-2

„HUMUL”
a legkiválóbb
ROMLÓ-
permetező szer

„GOLGOTA”

Temetkezési Vállalatom

bármilyen temetkezési ügyeket, valamint exhumálásokat, szállítást bármely vidékről (külföldről is) a legnagyobb figyelemmel és pontossággal a legszolidabb árak mellett eszközöl.

Id. Lenkey Imre, Novisad.
Uspenska u. 12 szám.

Teherautó és Motorcsónak

eladó. Bővebb megtudható

Kardos hirdetővállalatnál, Novisad,
Vilsonov trg 7. — Tel. 3-70.

Felhívás!

Felhívjuk ezennel az összes részvényeseket, akik az Iparbank S. H. S. királyságnak a részvényeit jegyezték, hogy azonnal jelentkezzenek az alulírt Ipartestületnél a csek-utalványok átvételére, melyek révén lehetséges lesz az esedékes három havi részvény törlesztési részletnek a befizetése.
Megjelenéskor el kell hozni a részvényjegyzési elismervényt is.

A novisadi Ipartestület
Carinska ulica 15. sz.

1225-1-3

Eladó

több keveset használt, de teljesen jókarban levő 100 Volt 42 Periodusu villanymotor 1 lóerőtől kezdve fölfelé, azonkívül Dynamok 65-110-200 Voltosak. Elvállalunk mindennemű motorok, Dynamok javítását és újratekeresését, Radio és auto-accumulatorok javítását és töltését.

Peikert és Neurohr, elektrikus és mechanikus Novi Sad, Primorska (Vásár) 21.

NAGYFEJEŐ KÉZIMUNKA ÖZLETE

NOVISAD, JEVREJSKA U. 9. SZ.

Előnyömda. Kézi és géphímző terem. Gomb-áthuzás. Nagy választék a legújabb függöny, Storr, miljö, futó, ágyterítő és ágygarnitúrák, fehérnemű és a legdivatosabb ruhaminták előnyvontatása és hímzése, kézi és gépászur túllhímzés, endlízés, diszpárna montirozás és perzsa szőnyeg nyírása (stuccolás.) Sport zászlók készítése. Teljes kelengyék készítése hozott anyagból is. Nagy választék kézi klópi csipkékben és kézimunka kellékekben.

Jutányos árak!

Pontos kiszolgálás!

Legolcsóbban temet Novi Sad on
Dudarszka (Epres) ucca 39. sz.

Bársony Testvérek
asztalos mesterek.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

1927 április 30. május 9.

Rendezői a Budapesti Keresk. és Iparkamara.
Féláru utazás Budapestre és vissza úgy a
jugoszláv, mint a magyar vasutakon
és hajójaratokon.

A vásárigazolvány felmutatása mellett a magyar határ
visum nélkül

léphető át. A magyar visum Budapesten utólag
szerezhető be, féláron.

Az utazáshoz szabályszerű és a magyar-
országra is érvényes SHS. utlevél szükséges.

A visumnélküli határátlépés és a féláru utazás kedvez-
mény csak a vásárigazolvány birtokosait illeti meg.

A vásárigazolvány ára: 40.— Dinar. Kiál-
lítóknak és látogatóknak felvilágosítást
nyújt, valamint vásárigazolványt árusít:

a jugoszláv központi lb. képviselő: Dr.
Szilágyi Géza beogradi magyar kereskedelmi
megbízott Beograd, Palata Akademia.

Novisadon: „Putnik“ menetjegyiroda.

Somborban és Sentán a Kereskedők és Gyá-
rosok Egyesülete.

Novi-Vrbason: Zemaljska Kreditna Banka.
431—1—12

Novisadi auto és motorkerékpár cimtár

Autók

Benz-Mercedes Sibinjanin Janka 22.
Citroen A. Vranic i drugovi Kr. Alexandra 7.
Chevrolet Velauto Kr. Alexandra 6,
Chrysler Autocar Trifkovic-trg 5.
Fiat Suhanov Zeljeznicka 77.
Ford Autocar Trifkovic-trg 5.
Tatra és Hanomag Sibinjanin Janka 22.
Studebaker Wilson-trg. 7.

Karoszeriakészítő és javító műhely

Mogin Mladen Temerinska-u. 49.

Autójavító műhely

„Express“ Madjarska-u. 53.
Fellegi József Futaki-put 92.
Marmos i drug Sibinjanin Janko 22.
Sofföriskola Kr. Alexandra 7. (az udvarban)
Zikmund i drug gepgyár Limán.

Autóbenzin és olajtöltő állomás

Komlós Testvérek Örmény-uca
Rogulya Ivan Trifkovics-trg. 2.
A. Vranic i drugovi Kr. Alexandra 7.

Autó alkatrészek

Alba lükgőgyár Zeljeznicka-u. 53.

Autógarage

Sofföriskola Kr. Alexandra 7. (az udvarban)
Wollner Zeljeznicka-u. 20.

Autó-urvezető és sofföriskola

Sofföriskola Kr. Alexandra 7. (az udvarban)

Motorkerékpárok

D. kerék Meghatalmazott R. Langsteiner
Nikola Teslova-uca
D. K. V. A Vranic i drugovi Kr. Alexandra 7.

Traktorok

Case, Record r. 1. Temerinska-u. 6.

KARDOS hirdetővállalat hirdetései NOVISAD

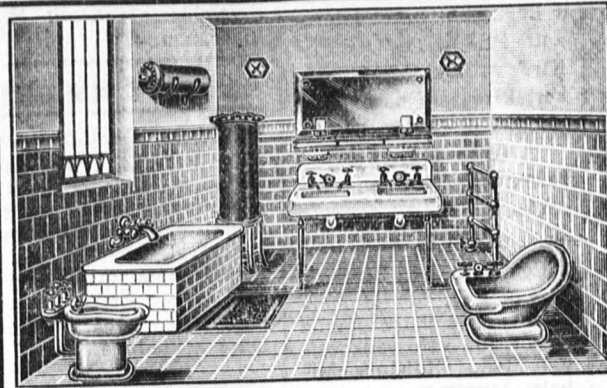
A VILAGHIRU
STOEWER
IRÓGÉPEK

vezérképviselete
az SHS. részére

„Just“

NOVISAD, Kralja Petra 30.
TELEFON 95.

KARDOS hirdetővállalat együttes hirdetései Novisad

Handler és Grossmann

Telefon 434. NOVISAD Futoška ul. 9.

Nagy raktár: fürdőberendezési tárgyakban,
klozetberendezésekben, konyhai és mosókonyhai
kiöntőkben, szivattyukban, kovácsoltvas vízvezé-
tési és gázcsövekben, öntöttvas lefolyócsövek-
ben, kőgágrcsövekben és a hozzávaló össze-
kötő idomokban, ólomcsövekben, vízvezetési
szerelvényekben.

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT ÉS ÁRJEGYZÉKET.

Kellemes husvétii ünnepeket kíván

jóbarátainak, üzletfeleinek és vevőinek

Grand Hotel Sloboda d. d.
Novisad

Lustig Lajos

banküzlete
Novisad Kr. Aleksandra 15.

Alex Guttmann

szállító, Novisad

Kristina Đjisolović

trafika
Novisad. Trifković trg.

Lazar Lazarević

bőröndös és szijgyártó
Novisad, Pašičeva ul. 30

Z. Wajzer

angol uri szabó, Novisad

SLAVIJA

könyvkereskedés tulajdonosa

Vladimir Ležimirac

Novisad, Pašičeva 5,

Malcsics Endre

angol uri szabó, Novisad

Pusić Emil

fűszerkereskedő
Futoški put 58

„Mali Bata“

Laze Kostića ul. 31

Tavaszi-nyári divatöltönyök sportruhák, felöltők elsőrendű kivitelben, legmodernebb sza-
bászat szerint minden igényt kielégítően

Reklám árak:

Divatöltönyök: 1500 dinártól, sötétöltönyök 1800 dinártól, sport-, tenisz öltönyök
1200 dinártól, felöltők 1600 dinártól feljebb.

BALOGH ISTVÁN uriszabósága Novisad, Njegoseva u. 2. Vasember palota.

2 dinárért — 500 dinárt

becsomagolhat

Ez keresztretjvénynek lenne alkalmas. De Barth Domonkosnak már sikerült a
témát megoldani, és így módjában van oly pénzcsoomagoló dobozokat előállítani, —
melyre már szabadalmi eljárás is van folyamatban, — hogy 500 dinárt becsomagolhat és
nem kerül többé csak 2 dinárba. E dobozokat az összes pénzintézetek, vállala-
tok és kereskedők figyelmébe ajánlja. Egyedüli készítő 1262 1—3

BARTH DOBOZGYÁR, NOVISAD, ZRINYI UTCA 17. SZÁM.

MINDENKI ÉRDEKE, HOGY ÜZLETÜNK

50 éves

fennállása alkalmából rendezett

jubileumi vásárt, mely május hó 21-ig tart,

kihazsnálja, mert ezen idő alatt az összes raktáron levő árukat, u. m.: tavaszi szövet
és selyem köppenyekeket, blouseokat és modelleket, selyem ruhákat,
férfi és fiu felöltöket és ruhákat, vám elengedésével, ugyszólván beszerzési
áron árusítjuk ki. — Ezzel akarjuk hálánkat igen tisztelt vevőinkkel szemben leróni.

Roth Mano és Fiai, Novisad Wagner-palota.

Falbur-
koló

FAYENCE LAPOK,

Cseh és belföldi CSERÉPKÁLYHÁK,

SAMOTT TÉGLA és LISZT

állandóan gyári áron kapható:

Schomann és Bauer

Novisad, Jevrejska u. 9. Telefon 3-16.

Vállalok: könyvlefedtetést, mérleg-
készítést, elhanyagolt könyvek rendbe-
hozását, a könyvvitelt gyakorlati tanítá-
sát, peres ügyekben könyvszakértői mun-
kát, órakönyveit.

B. L. magán és bírósági
könyvszakértő. Póstaftók 75.

Sok esztendeig Novisadon élt Petőfi Sándor első szerelme

Özv. Török Józsefné szül. Sass Erzsébet, akihez Petőfi leg-szebb költeményeit intézte, még életének utolsó esztendejében is felelevenítette Petőfi Sándorral való szerelmét — Érdekes és kortörténeli visszaemlékezések a költő életére

Most van közel tíz esztendeje, hogy Szekszárdon örökre lecsukta szemét özv. Török Józsefné, szül. Sass Erzsébet. A tisztas matróna 92 évet élt s amikor elföldelték, talán csak kevesen tudták, milyen nagy szerepet játszott az egykor oly híres szépség Petőfi Sándor életében. Pedig Sass Erzsébet akkor kapcsolódott be Petőfi legintimebb érzésvilágába, amikor a költő szellemi munkálkodásának tetőfokán állott. Akkor írta legszebb szerelmi verseit, akkor ragyogott fel csodás költészetének szindus harmóniája, amely nagyrészt Sass Erzsébet inspirációjának tulajdonítható.

Sass Erzsébet már nem él, de még életének utolsó esztendejében is bámulatraméltó memóriával rekonstruálta Petőfivel eltöltött boldog óráinak minden mozzanatát. Fiával Török József novisadi főgépésszel osztotta meg az édes titok legapróbb részleteit s csendes otthonában, ha megkondult az estharang, unokái előtt tárta fel az uzdi és borjádi emlékek napsugaras intimitásait. Kortörténeli adatok ezek Petőfi életéhez, munkálkodásához, a szabadságharcot közvetlenül megelőző költészetéhez.

A Török családból, amelynek ugyyszólván valamennyi tagja Novisadon tartozkodik már csak Török József könyvelő, Török Lajos betűszedő, Török Irén, Margit és Ella emlékeznek vissza az aranyos nagyanya elbeszéléseire, amelyek Petőfi életére vonatkoznak, Sass Erzsébet egyetlen fia pedig a visszamaradt relikviákat, Petőfi irásait, leveleit és dedikációit a budapesti Petőfi múzeumnak adományozta s így azok már elkerültek Szekszárdról, ahol sok esztendeig egy gondos kéz féltő szeretettel őrizte őket a régi almáriumban.

Petőfi Sándor 1845-ben ismerkedett meg Sass Erzsébettel, aki ugyanakkor a Sass család nemesi kuriáján, Uzdon töltötte vakációját. Petőfi jóbarátságát tartott fenn a Sass fiukkal, akik több ízben is meghívták apjuk birtokára. Sass Erzsébet akkor még csak 18 éves volt, gyönyörű hajadonná serdült s apja házában a főzés művészetéből kapott szemléltető oktatást. A lányok akkoriban még nem simiztek, nem ismerték a modern táncok csinját-binját, azt sem tudták mi fán termett a charleston s ha hébe-hóba táncra perdültek, azt csak a csárdás vagy kőrmagyar pattogó ritmusára lejtették. Hja, más világ volt akkor, a lányok is jobban értettek a főzőkanál forgatáshoz, mint a zsurokhoz s ha valamikor felkerültek Pestre, hogy az elitbálokon résztvegyenek, akkor is az egész család felfelé és lefelé vezető női ágon csapott fel gardedámnak.

Erzsébet tüzes szemei, piros orcája rövidesen felborították Petőfi szívbéli egyensúlyát. A költő szerelmes lett s mint „aki szerette a lelke szépségeit pazarolni“ gyönyörű költői hasonlatokkal halmozta el szíve választottját. Erzsébet szívesen ment bele az ártatlan játékbá, amelyet a mai kor hölgyei „flörtnek“ neveznének. Itt-ott kellett reverenciával meg is engedte, hogy Petőfi illedelmesen megcsókolja kacsóját s csak akkor simult hozzá a lelkesedés tüzetől hevítve, amikor Petőfi elszavalta hozzá intézett verseit.

Akkor írta Petőfi gyönyörű strófáját „S. E. kisasszony emlékkönyvébe“:

Méhek s virágok kertednek lakói
Méhés, virágos kert legyen szived;
Ha nyílik benne szerelem virága
A barátságának méhét is bevedd;
Mert jól tudod: szép a virág, azonban
Tavasszal él csak és ez oly rövid,
Míg a szerény méh munkálodásából
Megédesítéd téli napjaid.
Ha e tanácsom nem lesz sikertelen
Engedd, hogy én is méh legyek szivedben.

Egy alkalommal mulatságot rendeztek a Sass kurián. Ott volt a megyei élet minden számottevő tagja, no meg a fiatalság is, amely hevesen csapta a szelet Erzsébetnek. Petőfi, aki kissé féltékenykedett egy őrizetlen pillanatban az előszobába hívta a leányt, aki érdeklődve pillantott fel a költőre:

— Erzsike — mondotta Petőfi — sugok magánam valamit!

— Nem illik sugni — válaszolta Erzsébet szemérmesen.

Petőfi erre átkapta és hevesen megcsókolta a meglepett leányt. Amikor Erzsébet első meglepetésében így szólt:

— Sándorkám, hát maga nem sugott semmit!

— Nem tehetek róla Erzsébet — válaszolta Petőfi, — olyan mélyről jött a hang, hogy mire felért, csókba fult.

A költő szellemes megjegyzését később még sokáig kolportálták a társaságokban s még a papák is jóízűt nevettek Petőfi módjában.

Uzdról csakhamar Borjádra vándorolt a család, ahol Petőfi még két hetet töltött Erzsébet társaságában. Egy nap azután felpakolt és bucsut mondott a leánynak.

— Pestre kell mennem, várnak a cimborák — mondotta Petőfi.

A család azonban nem engedte, amikor azonban Petőfi erősködött, hogy így meg amugy, az emberek nem várhatnak, Erzsébet összebeszéltek, hogy a féderes hintón elkísérik ugyan a legközelebbi hajóállomáshoz, de szántszándékkal lekéste a hajóról. Ugy is történt. A fogat elindult s mire a hajóállomáshoz ért, nyomban visszakiülték. Csak akkor értesült a költő, hogy a hajó már egy órával előbb elindult, a pesti ut tehát elmarad.

— Már most mit csináljunk? — kérdezte leplezetlen örömmel Erzsébet.

— Mit? — felelte Petőfi; — visszamegyünk Borjádra, még pedig négyökrös szekéren.

Igy született a híres „Négyökrös szekér“, Petőfi legpoétikusabb verse. Ahogy hazatértek, a költő az asztalhoz ült és szakadt papírszeleteken örökölte meg a visszautazás emlékeit:

A társaságban én is ott valék
S valék szomszédja épen Erzsébetnek,
A társaság többi tagjai
Beszélgetének s énekelgetének.
Én ábrándoztam s szóltam Erzsébetnek:
„Ne válasszunk magunknak csillagot?“
Az országuton végig a szekérral
A négy ökör lassacsán ballagott.

„Ne válasszunk magunknak csillagot?“
Szólték én ábrándozva Erzsébetnek,
„A csillag vissza fog vezetni majd
A múlt időknél boldog emlékéhez
Ha elszakaszt a sors egymástól minket.“
S választottunk magunknak csillagot.
Az országuton végig a szekérral
A négy ökör lassacsán ballagott.

Amikor Borjádra értek, másnap egy hetyke főszolgabíró, Erzsébet nagybátyja, látogatta meg a Sass kuriát. Petőfi nem szerette a fellüvöködött embereket s éktelen haragra gerjedt, amikor a főszolgabíró így szólította meg:

— Szervusz, amice!

Mintegy retorzióképpen a vélt sértésre írta meg másnap Petőfi „A magyar nemes“

című versét, amelyben többek között imígyen jellemezte a gőgös arisztokratát:

Munkátlanság csak az élet
Van életem, mert henyélek
A paraszté a dolog
Én magyar nemes vagyok!

Tán a tudománynak éljek?
A tudósok mind szegények.
Nem írok, nem olvasok.
Én magyar nemes vagyok!

Van, igaz egy tudományom
Ebben párom ritkán látom,
Enni, inni jól tudok
Én magyar nemes vagyok!

Amikor pedig a főszolgabíró tudatlanságból vagy opportunitásból? — arra kérte a költőt, hogy írjon valamit az ő emlékkönyvébe is (s ezzel elővette hatalmas noteszét) Petőfi a következőket írta bele:

Hajolj meg, ha a fejtörő
Gerenda ellenedre van.
Én inkább betöröm fejem
Semhogy meghajtsam derekam.

Az aranjúezi napok azonban csakhamar véget értek. Mielőtt Petőfi elutazott volna, hajából levágott egy fűrtöt s a mezőn leszakított buzavirágcsokorral együtt Erzsébetnek nyújtotta át. A bucsuvacsorán írta meg „A költő és a szőlővessző“ című versét, amelyben már magasan szárnyal felhevült fantáziája:

Semmi vágyam, semmi kedvem
A borsostyánkorszorúhoz!
Magyarország szép leányi
Szőlővessző-koszorúval
Koszorúzzatok meg engem.

Szőlővessző lelke a bor
A költőnek lelke a dal
Lelkünk ha általadtuk
Borban, dalban a világnak:
Elhervadunk, elenyészünk.

Petőfi elutazott s egy hűséges szívet hagyott hátra, megsebzett, összetörve. Később még Pesten látták Petőfit, aki azonban teljesen belemerült a forradalom hozta csatazajba. A segesvári ütközet után Erzsébet keserves könnyeket hullatott az elvesztett boldogság után, amely soha, soha nem tért vissza többé...

Sokat mesélt Petőfiről élete alkonyán a jó öreg anyóka.

— Nem igaz — mondotta ilyenkor, hogy Petőfi részeges lett volna, ahogy ellenségei jel emezték. Szerette a bort, de csak mérsékelten ivott, s ilyenkor sziporkázó ötleteivel ejtette bámulatba hallgatóit. Kötelkedőnek is mondták, pedig ő csak azokkal érezte csipős gúnyát, akik ellenszenvesei voltak előtte s akik „a kis hibát púpnak látták“. Hébe-hóba pedig olyan jókedve kerekedett, hogy cigánykereket hányt.

A költő hajfűrtjét és a buzavirágot sok esztendőn keresztül őrizte Sass Erzsébet s az összeaszott, porhanyós emléket akkor is a kezei között szoritotta, amikor örök álmra hajtotta a fejét. Petőfi nevével az ajkán és első szerelmének emlékével a szívében lehelte ki nemes lelkét.
K. A.

500 DINÁRT

becsomagolhat

2 DINÁRÉRT

Speciális pénzdoboz szabadalmazva.

BARTH, DOBOZGYÁR

NOVISAD.

1253

Az aláaknázott Berlin

Az orosz szovjet titkos szervezetet a német fővárosban — Az európai propaganda központja

Berlin, április 16.

Az Unter den Linden legcsöndesebb részén, hol úgy tükrözik az aszfalt, mint egy bálteremben, egy kis olajszerű palota húzódik meg, homlokzatán kevéske rokokó-ékszer. Csupa nagyuri előkelőség ez a palota, mesztiről látszik, hogy valaha a cári követek lakása volt s nagyhercegek laktak benne, külseje azóta sem változott. Az ablakain át látszanak a mázsás aranyrámákba foglalt képek, a szobák vörösbársony tapétája.

Ki hinné, hogy itt van a szovjetkövettség?

Benyitok a nagy tölgyfakapun, a boltíves bejáró alatt csend, hűvösség fogad. Egy kövér, nagybajuszu portás áll elém, mint egy főuri portán:

— Kit keres kérem?

— A követtel szeretnék beszélni.

Egy titkárhoz utasítanak, aki ott ül a bejáró alatt. Mig előadom kérelmemet, a kinyitló szobákba fürkészek be. Hol vannak itt a szovjet véres árnyai? Hol bujnak a vér és terror rémei? Sehol semmi misztikum, egy fegyver, egy vörösinges alak. A kinyitló irodaszobák fényesen vannak berendezve, amerikai íróasztalok, bársonyapéta. Gép kattog, tárványítva minden, mint egy nagy bűróban. Hát még a várószoba, ahová bevezetnek! Régi nagyhercegi estélyek idején garderób lehetett ez a szoba. Fehér falait rokokó aranydíszborítja. Alabástrom oszlopok, óra. Bársonyfotelbe ültetnek, jön-megy a sok ember, japánok, zsidók, szemüveges tanárkinézésű németek. Kacagás hallatszik, vidámság és nyíltság van itt mindenütt.

Ki hinné, hogy ez a vidám, előkelő hely egy nagy, titkos, földalatti világpropaganda központja? Ki hinné, hogy a nagyváros csatornáiban bujkáló árnyak innen kapják utasításukat a bombavetésre, innen irányítják egész Európa forradalmi propagandáját. Ha nem látnám a falon Lenin megnagyított fényképét, mindenről megfeledkeznék. De erről a fényképről egy rossz okuláré mögöl olyan szemek néznek rám, melyek mindjárt szuggerálni kezdik az embert. Az orosz pópák flagelláns rajongása, a részeg muzsikok mámorea keveredik ebben a tekintetben a tatár kánok hideg könyörtelenségével. Mennél tovább nézem e fényképet, annál jobban érzem, hogy bűnülni kezdek. Még ma is ezek a szemek irányítják a moszkvai forradalmat.

A nordberlini „zadrugák“

Mig követségi palotájában ártatlan polgárnak játssza ki magát a szovjet, mint aki már mindenben átvette a cárok örökét és látszólag beletörődött a mai világrendbe, addig künn Nord-Berlin szűk uccáin, hol gyarak nehéz füstje terjeng a levegőben s a házak feketék, mint a gépházban dolgozó munkások arca, minden gyerek és suhanc szovjetsapkát hord, sarlós-kalapácsos jelvényel. Az Internacionálét füttyölgetik mindenfelé. A rikkancs hangosan kiabálja: Die Rote Fahne! Rote Frontkämpfer! Die junge Garde! Der Klassenkampf! Der Arbeiterlos! Mind világforradalomra izgatnak ezek az újságok és teljes nyíltsággal nevelik a tömegeket a proletárdiktatúrára. Nem lármás és zagyva forradalmosításról van itt szó, hanem a legalsó rétegeknek félelmetesen rendszeres, szinte tudományos megszerzéséről. A világtörténelemben nem volt még ilyen mesteri megszervezése a söpredéknek.

Jogi könyveinkből tudunk az ósláv parasztcsaládok egykori házközösségéről, az ugynevezett zadrugáról. E tipikusan orosz alkotás mása rémlik most fel a szovjetalkotmányban. Péterváron ma minden ház a lakók közös tulajdona, mindenki a házsejt közös pénztárába fizeti a lakbért (mégpedig a munkások a békebér 10 százalékát, a kereskedők és tőkéssek tízszer annyit fizetnek, mint a munkások, a tisztviselők és alkalmazottak pedig fizetésük nagysága szerint). A pétervári házak 59,7 százaléka munkássejt, 32,7 százaléka tisztviselők, 3,4 százaléka munkanélküliek kezében

van, a tőkés és kereskedőtársadalomra csak 4 és fél százalék esik. Ezekből a házsejtekből épülnek ki aztán a nagyobb egységek és egész szovjetállam, először az ugynevezett kerületi sejt. A kerületből a községi, a községből a szovjetállami sejt. E sejtállamok szövetsége adja aztán a nagyszovjetet. Csodálatosan egyszerű, zseniális szervezési mód ez, mely belülről a kisebb egységekből indul ki: először megszervezi a söpredékben a családot, asszonyostól, gyermekestől, a családok közösségéből csinálja meg a legkisebb sejtet, a már említett házsejtet és így tovább. Így tudja aztán megszervezni a saját céljaira a söpredéket oly nagyszerűen, hogy ez a szervezkedés szörnyű és nyomasztó hatást gyakorol aztán az egész államéletre.

Az orosz zadrugák késői unokáinak ma már Berlinben is megvan a mása. A germán kommunizmus fájának tudományos komolyságával másolja le a sejtrendszert. Berlinben ma igen sok bérpalotának megvan már a maga házsejtje, vagy Hauszell-je. E házsejt működése, persze egyelőre inkább csak szimbolikus. A lakók kommunista része tömörült csak egy egységbe s egyelőre még szorgalmasan fizetik a bért a háziurnak, mert a fennálló rend kötelezi őket erre, úgy képletesen azonban már birtokukba vették a házat. Egy bizalmi választottak vezetőnek, aki a házban lakó kommunista-családokat összegyűjti, közli velük a párt legújabb közölnivalóit, kiosztja a röpcédulákat és felhívásokat. Ő a törzsfőnöke ezeknek a kis kommunista egységeknek.

A házsejt életéből indul ki azután a mozgalom minden szervezkedése. A házbizalmi figyelmezteti a munkás szülőket, hogy fiacskáikat, mihelyt serdülni kezdenek, adják be a Jung-Spartakusbund-ba. Itt a gyerek szürke bluzt kap egyenruhának, harcias vállsziát és szürke szovjetsapkát sarlós jelvényel. Nagyobb népünnepekre aztán hosszonyelű dárdákkal vonulnak ki a gyerekek, ezen piros zászlónyelvecske lobog. Amelyiknek jó hallása van, zenekarba osztják be, mert a tömeg fegyelmzéséhez, amint azt a kommunista elmélet megállapította, elsősorban tömémentelen sok zene, zene- és ének kell. Van is a berlini kommunistáknak annyi, hogy minden uccára telik egy-egy, zenészeik nyolc-tíz kürtből összehozott klarinétokat fujnak, ez kíséri a kommunista felvonulásokat olyan különös bugó, házborzongatóan bugó dalokkal. A Jung-Spartakusbund mellett a gyerekeket sportklubokba osztja be, ahol futballozhatnak, tornászhatnak, célbalöhetnek.

A nagyobb, háborútjárt legényfiút meg Rote Frontkämpferek közé küldi a házsejt. Ott szovjetegyenruhát kap, meg titokban valami fegyverfelét is. Az asszonyokat és a lányokat a Rote Frauen und Mädchenbund-ba szervezik be, ahol az öreg Verlach asszony szónokol nekik dühösen a szabadszerlemlről, a jámbor munkásasszonyok és cselédek germán áhitattal hallgatják. Nagy ünnepe van ennek az egyesületnek, ha évenként egyszer megjön Moszkvából a híres női szörnyeteg, Klara Zetkin asszony, aki asszonyhallgatóit hisztérikus rohamokba s extázisba tudja kergetni beszédeivel. Két év előtt nyáron a házbizalmiak röpiratokat osztottak ki, melyek a házsejt tagjait arra szólították fel, hogy családonként lépjenek be a Munkás Rádióklubba. E klubnak a tagjai külön rádiófelvevő készülékeket kapnak, mellyel csakis a moszkvai szovjetleadóállomás németnyelvű előadásait hallgathatják. Két év előtt négyezer berlini munkáscsalád tagja volt a rádióklubnak. Ma pedig már tízezeret tesz ki azoknak a száma, akiket ilyen készülék nap-nap után összeköt a világforradalom központjával s nap-nap után szónoklatokkal, szavalatokkal készíti világforradalomra.

Ha valaki a Hauszell-ben megbetegszik, a házbizalmi felszalad, jelenti a szervezetről és mindjárt megjelennek a házban az Arbeiter-Samaritanerbund fehérkámzász ápolói, kórházba szállítják. Ha viszont fogházba kerül,

mert vét a polgári világrend törvényei ellen az ügyészségen megjelennek a Vörös Segély (Rote Hilfe) világszervezet hivatalnokai és azonnal közbenjárnak. A szervezet mindjárt ügyvédet is állít a lefogottnak, családjának azonnal pénzt utal ki, magát az elítéltet is el-ellátja a fogházban élelmiszerral. Különösen ha politikai fogoly.

Mint valami második titkos földalatti társadalom éi a mai Berlin mélyén ez a sokszázezer kommunista. Védik, támogatják, titkolják egymást a világ előtt, mint egy nagy család tagjai, védőszerkezeteiket az utolsó esztendőben a lehető legtökéletesebben kiépítették már. Nem kevésbé tökéletesek azonban támadószerkezeteik. Ahogy a zuzmó marja, repesztgeti a sziklátak gyökeréből kibocsátott nedvekkel, úgy repesztgetik ők a polgári társadalom eresztékeit, lassan, következetesen, a legkisebb rést is beborítják, megrohanják és tágitják-tágitják, ameddig lehetséges.

A támadószervezetek legtökéletesebbike az ugynevezett Antiautoritáten Organisation, mely ma tizenkét-tizenötezer tagot számlál Berlinben. Minden hivatalban van néhány embere és létéről mégsem tudnak a hatóságok Németországban. Egy ügyvéd, Justizrath Bloch a vezetője, valamint Pfempfert és Rudolf nevű kommunistavezérek. Ők rendeztetik időnként a tömeggel azokat a felvonulásokat, amelyeken például tavaly egy Vilmos császárnak öltöztetett bábut hordoztak körül és régi császári pénzt szórtak a röhögő sokaságnak. Ők festetik a zászlókra, röpcédulákra Hindenburg, Ludendorff, Tirpitz és Bismarck szörnyű karikatúráit. Minden olyan röpirat, tudományos munka megjelenését támogatják, amely a német polgári társadalom valamelyik tekintélyét vagy a polgári világrend erkölcsi szabályait támadja. Állítólag többzet megvásároltak Bettauer munkái közül, hogy a Bettauer-könyvek sikerét biztosítsák.

Egyik kommunistagyűlésen, a Treptovban, ceruzát vettem elő és egy nálam levő újság szélére szórakozottságból odafirkáltam valamit. Egyszerre hat ember vett körül, lestek, fürkésztek, kérdezgettek, ugyan mit jegyzek? Kísérőm, ki a kommunistaszervezeteket kitűnően ismeri, megfogta kezemet és csendesen figyelmez etett:

— Nachrichtendienst.

Csakugyan ezek az inaskinézésű alakok a kommunistapárt hirszerző osztályának a K. P. D. Nachrichtendienstnek detektívjei voltak, ők őrzik ellen a párttisztviselőket, a párttagokat és a bizalmiakat.

A szociáldemokrata védőőrségnek, a Reichsbannernek, egyik fölvonulásán viszont az egyik felfegyverezett őrsvezetőt mutatta meg nekem kísérőm:

— Ez is a Nachrichtendienst tagja, kommunisták kémje, — magyarázta.

Mikor pedig a parlamentbe mentem be, az egyik szolgára mutatott rá, hogy ez is kommunista-kém. Mindenható felvétetik magukat e szervezet tagjai, az összes jobboldali szervezetekbe, Németország minden vezetőemberét figyelik. De talán a legigazibb romboló-szervezet a K. P. D. Zersetzungsbund (Romboló-osztály). A Reichstagból annyiszor kitiltott két kommunista képviselő, Schneller és Remele a vezetői ennek a szervezetnek. Mindenütt lázitanak, tisztviselői éhbér, elégedetlenség, munkanélküliség, mind csemege nekik, mindenütt felbukkannak, ahol nézeteltérés támad állam és alkalmazottja között.

Bankett az orosz népbiztosoknak

A német kommunisták közt nemrégiben körözték Jaroslavskynak egyik utasítását. Az utasítás kioktatja a munkásságot, hogyan viselkedjék nyílt forradalom esetén. „A munkásoknak nem szabad nagy csapatokban támadni, — mondja az utasítás egyik helyen, — ha katonaság vagy fegyveres rendőrség jön géppuskákkal, a házakba kell szétzúlni és megbujni, ha a házmester nem akarná beengedni őket, végezni kell vele.“

Mig az egyik oldalon ilyen véres körlevelek érkeznek Oroszországból, a másik oldalon nagy barátkozás folyik az orosz és német vezető körök között. A szovjet persze ide nem áttolja belopni mindenhol a maga propagandáját. Már evekkel ezelőtt megalakult Berlinben egy nagy és előkelő tudományos társaság külszínében az Uj Oroszország Barátainak Köre, (Gesellschaft der Freunde des neuen Russland in Deutschland). Professzorok, tudósok, politikusok, tagjai ennek a körnek, kik fényes, szmokingos bankettek rendeznek a legelőkelőbb szállodákban. A múlt télen Lunacsarszky orosz közoktatásügyi népbiztost hívták meg előadni, aki a Beethovensaalban, Berlin egyik legelőkelőbb zenecsarnokában tartott beszédet. Semasko Moszkvából érkezett egészségügyi népbiztost nagy diszvacsorával fogadta a társaság. Két év óta egy magas színvonalu, erősen tudományos és közgazdasági színezetű folyóiratot is ad ki. Das neue Russland címen. Fénylő papíron, mélynyomású képekkel közlik itt az orosz népbiztosok és a német kommunista professzorok cikkeket, melyek természetesen mind a szovjetrendszer és a szovjetvezérek tetteit dicsőítik a legszemérmelenebbül. Egy kis érzelmi hidat is épített már a szovjet a német nacionalizmus felé, mikor megalkotta a Volga mellett lakó németek önálló szovjetjét, az úgynevezett Volga Deutsch-szovjetet. Mig tehát künn a külvárosokban a söpredéket szervezi harcra, benn a szellemi élet előkelő világában egyetemi tanári szakállal s a régi cári diplomácia frakjában közeledik a bolsevik propaganda egyre fenyegetőbbben...

Éneklő alkonyat

Fenn a fákon még cicázik, még kering az alkonyat, lenn a kertben csend dorombol, át a lombon fény szítái mint a hinta leng a mennybolt és alatta száll a föld felhők nyája itt sereglik, ott a fényár trombitál, homlokunkra már az este pingál hosszú árnyakat.

Térdrehullott száz virág most és az ég: feltekint, almafákon eljövendő gyümölcsérés terhe int, itt a dolgok méhe szunnyad, ott a holnap zászlaja, száz karommal, száz szívével kúszik most elő s dohog, át a házak barna vállán, jön felénk az éjszaka.

Körmeinket félretettük, jöttek immár új napok, félelem ragyog szemünkben s nincsen bennünk irgalom, csuklón felgagyog szívünkben néha még a szeretet s bárha kísért mindenütt még milliónyi sirhalom, éhesen már megfeszülnek szerteszét új kispadok.

Vaksötét az éjjel úja, nincs előttünk szemhatár, künn a végtelenbe futva ring a föld, a rossz barát. Meghasadt a kozmosz itt-ott, rötén ég a messzeség, égbeszökken gépeinkről mi az, ami visszaránt, föld erője, menny, pokol, vagy ősi, átkos Szürkesség?

Csuka Zoltán.

Két zúzott, árva koldus...

Véletlen-e, vagy végzet? Én nem tudom, mi volt: babona, boszorkányság, vagy hipnotikus álmom, hogy így egymásra estünk, mint két kócos levél, egy furcsa és fanyar október-délutánon, ájult, bús délutánon... A vágyam görcsösen egek felé csatangolt s a lábam sárba lépett. Jaj, úgy fojtott a sár! S ekkor felém hajolt hervadó-szenvedő sápadt Madonna-képed. Megfogtad a karom. Megfogtam a karod. Indultunk. — Dideregetem. — Hajad arcomba vágott. És megéreztem csendben, hogy két éhes kopó: az élet és halál némán nyomunkba hágott. Vajjon kié leszünk? Melyikük ér utól?... — Egy villamos búgott valahol messze-messze... Jött. Réád várt. De már nem volt erőm, hogy kezem a kezdet elérhesse. Köröskörül bomlott a hisztériás világ. A jövőnk villámlott fel a rohanó jelenben. — És megéreztem némán, hogy egymásé vagyunk: két zúzott, árva koldus a süket Végtelenben...

Kálmán László.

JÓ VIDÉK

Mikor Zemerinben születésnapot ünnepeltek, amely csaknem ivóhalállal végződött.

Valahogy kedvük kerekedett a sörivásra. Hogy azonban minden titulus nélkül ne fogjanak hozzá már a kora délelőtti órákban, ráfogták Miskára, hogy születésnapja van.

Ezen az alapon, s a literes korsó alapján azután derekasan hozzáláttak az iváshoz.

Hatan voltak. Miska az örökké fess, gavallér nagykereskedő, Lajos, a nyugalomba vonult gabonás, Karcsi, a nyulánk, agilis, érettségizett nagyiparos, Ilija, a szakavatott marhaszállító, Fercsi bácsi, a mindnyájunk által nagyrabecsült és köztiszteletben álló vendéglős és Jakob, (van-e ki e nevet nem ismeri?) a tagbaszakadt, testi méreteiben mindenkit felülmuló kőműves mester, aki a korcsma közelében egy új épületen dolgozik.

A kinevezett születésnapra tehát hamar megjelenhetett.

Az attrakció megkezdődött délelőtt fél kilenc órakor. Egy hordó sört, huszonöt litereset csapraverettek, s hogy a születésnap megünnepléséhez méltóképpen hozzáláthassanak, egyenként mindnyájan lehajtották a literes korsó tartalmát anélkül, hogy nyeltek volna közben.

Csupán Jakob feledkezett meg magáról s literes korsót egymásután kétszer is kiürítette. Már harmadszor is oda tartotta a csaphoz, de ekkor társai megragadták a karját,

KIÉGETT RADIÓLÁMPÁKAT BECSERÉLEK KURTZ, NOVISAD ŽELJEZNIČKA 94.

nehogy eligya előlük az egész sört. A literes korsó után félliteres következett, s azután háromdecis, kétdecis, egydecis, féldecis, s a végén, gyűszűből ittak, s azután fokozatosan visszafelé addig, mi újra a literes korsóhoz nem jutottak. A műveletet egész csinosan kifundálták. Így azután megvolt a ritmikus hullámlás a poharak felvonulásában is.

Igy ment ez gyönyörű változatban egész délelőtt s aki idegen a társaságtól bevetődött az áldozás ebbe a helyiségébe, annak mindnyájával végig kellett csinálni a tornát a literes korsótól legalább egy deciig.

Közben betévedt egy renitens tisztviselő, aki sehogy se akart kötélnek állni:

Ezt szépen megfogták. Karjait leszorították, s úgy dőtték bele a literes krigli tartalmát, mint zsákba szokták a búzát.

Ferko barátunk nagyokat nyelt. De csak a literes korsó kiürítése ment nehezen, az utána következők már könnyebben legurultak.

Eközben egy új jövevény érkezett valami komolyabb végeznivaló végett, s még észhez se kapott, amikor a markába nyomták a literes korsót.

Ő is megitta bár nem egy hajtókára, mivel garatja még nem volt úgy kiáztatva, hogy egy liter sört egyszerre lehajthasson, bár ő is ivott már annyit életébe, hogy az ital, ami gégején a megsemmisülésbe omlott, elhajtana egynéhány vízi malmot. A következő azonban már könnyebben lecsuszott,

Jakob e közben rezignáltan váltogatta a literest a félliteressel.

— Nyolcvan deci van már bennem. — Hangoztatta teljes melegeggedéssel, s közben jóleső érzéssel tapogatta és simogatta végig a sör temetkezési helyének domborulatát.

Déli tizenkét órakor mélyen meghajta jelentette a vendéglős, hogy a hordó, amely olyan illedelmesen ontotta az arany folyadékot, csendes szuszogással kiadta lelkét.

— Másikat csapolni! — hangzott a parancsoló válasz.

S néhány perc múlva begurult a másik hordó s békésen helyezkedett el hivatása magaslátán.

Jakob pedig ivott, s mindig egy cugra

hajtotta ki hol a literes, hol a félliteres korsót váltakozva, ahogy hozzájutott.

— Jakob ne virtuskodjon. — Figyelmeztette a társaság egyik tagja. Sokan ráfizettek már, akik a literes kiürítésével virtuskodtak. Hány embert megütött már a guta, mikor így nyelésnélkül kísértette a vérkeringés szabályos mozgását.

— Tíz liter van már bennem.

— Jó, jó. De vigyázzon, meg ne árton.

Ebéd után Jakob valami harminc, negyven deci bort is lehajtott, hogy a betakarított sört jobban lepréssze, s csak azután fogott újra söriváshoz.

A második hordó is nemsokára kiszervegett. Nem is csoda, hisz annyi szomjas pióca szivta a vérét.

Begurult a harmadik is.

S most egy olyan produkció következett, ami percekre meghűtötte az ivótartályokban elhelyezett sört.

Jakob nekigyülekezett s megragadta a telehordó sört s két karjával magasan a plafon felé emelte az ötven kilogrammos hordót. Azután karlökést kezdett. Le fel, le fel. Egyszerre azonban elcsuszott, lába alól kiszaladt a padló s Jakob az asztal mellett elterült, a hordó az asztalra zuhant, ahonnan lebillenőben volt éppen Jakobnak fejére.

Ebben a halálos pillanatban megfagyott a vér a társaság ereiben, a legtöbbnek a lélekzete is elállt.

Szétlocsantja az agyvelejét a nehéz hordó, ha ráesik, bár Jakob erős ember, aki a napokban egy összeomló fal gerendáját úgy tartotta fel, mint vállával Atlasz az eget.

A hordó leesett.

Ebben a pillanatban senki se látott. Valami ismeretlen kód borult a szemekre.

Egy kiáltás és a hordó, amely hajszálnyival távolsággal zuhant Jakob feje mellé, csendes szelid gurulással, a többi eltemetett sör sirdombja mellé gurult.

Jakobnak az ijedtségen és kisebb karcóláson kívül egyéb baja se esett, s a történetek után annál szilajabb kedvvel szitta a gyilkossági kísérletre hajlamot mutató hordó aranyos vérét.

A többiek pedig a szerencsés kimenetelű halálprodukció után szintén mohón locsolták rémületől kiszáradt garatjukat.

Volt azonban köztük, aki tíz percig lélegzetet se tudott venni. Ellenben a sört derekasan nyelte mint a legőzondusabb levegőt.

A születésnap négy sörshordó most már csendesesen pihen a hordók hullakamrájában, s üresen és gyászosan gondol a születésnap viharos ünnepre és a meghalt józanságra, amely egy derék ivónak csaknem derékbe törte az ivászat terén eddig elért mesés karrierjét.

A négy sörshordón kívül a meghalt józanságot harmincegynéhány liter elfogyasztott bor is gyászolja.

ZONGORÁK és PIANINOK

elsőrangú gyártmány nagy választékban

TRUPPEL BÉLA

hangszerkészítőnél Novi Sad, Dunavska ulica 17. és Željeznička ul. 31.

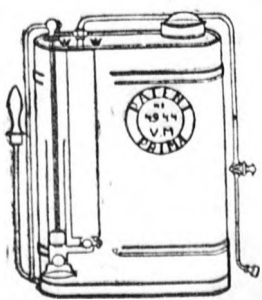

Nagy raktár mindenféle hangszerekben, gramofonok s gramofon-lemezekben, ugyszintén bel- és külföldi quintiszta hurokban. Eladás nagyban és kicsinyben. - Javításokat és hangolásokat elvállal

Lawn tennis rakett eladás és rakettjavítás

Egy levélbélyeg szerepe a Panama-csatorna felépítésénél

Nikaragua, a kis amerikai köztársaság nagyon keveset foglalkoztatja a világ közvéleményét s csak akkor irnak róla az újságok, ha ebben a kis republikában a megszokott forradalmak egyike véletlenül kitör. Kevesen tudják, hogy egy negyedszázaddal ezelőtt, amikor a hírneves Panama-csatorna megépítésével foglalkoztak, csak hajszálon mult, hogy a csatorna nem Nikaragua területén épült. Hogy mégis a Panama köztársaságot részesítették előnyben, azt egyik levélbélyegének róhatja terhére Nikaragua. Pontosán ötven évvel ezelőtt az amerikai parlamentben és a sajtóban azt a kérdést tárgyalták, hogy Panamában vagy Nikaraguában építsék-e föl az Amerika déli és északi részét elválasztó csatornát. Leseps, a szuezi csatorna híres építője és Varilla nevű főmérnöke a Panama köztársaság területe mellett foglaltak állást. Az Egyesült Államokban azonban az a vélemény hódított tért, hogy a csatorna tisztán amerikai lehet csak, hogy idegen tőke befolyását el kell háritani, s hogy a csatornát amerikai tervek szerint, amerikai mérnököknek kell fölépíteniük. Ebből a szempontból kiindulva az amerikai parlament által kiküldött bizottság 1852-ben, 1876-ban, 1899-ben és 1901-ben a nikaraguai projektum mellett foglalt állást. A francia bizottságnak az volt az ellenvetése, hogy a csatornát Nikaraguában nem lehet fölépíteni, mert ott a vulkánkitörések veszedelme fenyeget, míg Panama területén nincsen vulkán. A szakértők azonban, akik az amerikai ellenpárt hívei voltak, nem minősítették helytállóknak ezeket az argumentumokat és kijelentették, hogy sohasem hallottak nikaraguai vulkánkitörésekről. Leseps főmérnöke, Varilla az ügyet már elveszettnek hitte, amikor az utolsó pillanatban, hirtelen ragyogó ötlete támadt. Newyorkban és Washingtonban különböző bélyegkereskedésekben kilencvenhat darab nikaraguai levélbélyegét vásárolt össze és ezek egy-egy példányát elküldötte az érdekelt szenátoroknak és szakférfiaknak. Ezen a nikaraguai bélyegen a kép egy kitorésben lévő vulkán füstölgő, lángbaborult kráterét ábrázolta. Ennek a vulkánnak lábánál kellett volna a csatornát fölépíteni. Ez a nikaraguai levélbélyeg 1900-ban került forgalomba és 1902. évi június 19-én Galinter szenátor a következő interpellációt jegyezte be az amerikai szenátusban: „Az amerikai csatorna hatalmas művét miért akarjuk olyan országban megalkotni, amely levélbélyegjegyeinek szimbólumául egy vulkán kitorését választja?” Az amerikai szenátus ezek után a nikaraguai projektum ellen foglalt állást és 1907. évi június 29-én Roosvelt köztársasági elnök billt irt alá, amely intézkedik, hogy az amerikai csatorna a Panama köztársaság területén építtessék meg. Így sikerült a franciáknak egy jelentéktelen, kis levélbélyeg segítségével az amerikai csatorna fölépítését Panama részére megszerezni.

**Legnagyobb vajdasági
rézműves műhely** és
kész pálinkafőzőüstök
raktára. Komplet fagy-
lalt készítő gépek,
különféle nagyságban.
**Vörösréz szoda üve-
gek**, nagyobb éttermek
és kávéházak részére
5, 10, 15, 20 literes ür-
tartalommal.
Legtökéletesebb pa-
tentirozott prima fec-
kendező gépek, szőlő-

lők és Komló részére, melyeket saját műhelyemben kizárólagos gyártási joggal SHS. állam részére készítek. Ezeket nagyban és kicsinyben 3 évi jótállással árusítom. Készítetek rendelés után az összes vörösréztárgyakat házi és ipari célokra.

Maločič Vasa,

rézműves NOVISAD, Kisačka ul. 32

SCHMOLKA hirdetőiroda hirdetései NOVISAD

**OSIJEKI
VASÖNTŐDE
ÉS GÉPGYÁR
R. T., OSIJEK**

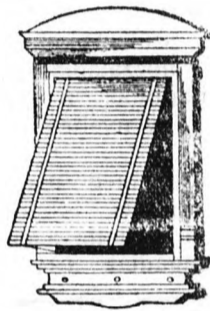
Mielőtt komlószáritót
vesz, kérjen tőlünk ár-
ajánlatot új rendszerű

komlószáritónkról

Nagy teljesítőképesség —
Olcsó ár — Szolid kivitel
Vezérképviselő:

Reith Mihály, Novi-Futog

1268

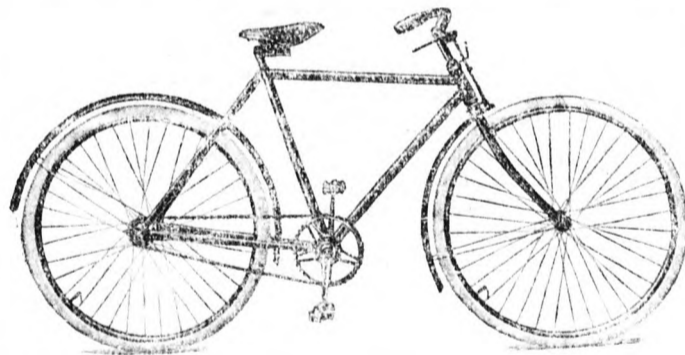
REDŐNYÖK

minden nemben, ugymint:

**ACÉL „ESSLINGEN“-féle FA
ZSALUABLAK és VÁSZON,**
továbbá az összes mű- és lakatosárúk, valamint TEHERFELVONOK gyártása.

BERNOLD SILVESTER, NOVISAD.

Alapított: 1885. — Gázgyárral szemben. — Telefonszám: 2234.
Fiók: Beograd, Dositijeva ul. 51.

**Minden színben!
Olcsó és szolid kivitel!**

**Oehler
Blattmann**

Tulajdonos: A. Meier
Novisad, Strand uton.

Ia Sisal Manilla
kéveköötöző
kgként Din. 19.—

AVRAM SCHIFF

zsák, zsinag és ponyva nagykereskedőnél, **NOVI SAD.**
Telefon 403. Sürgőnycim: Jutešif.

KOMLÓZSINEGEK

minőség szerint kgként 26.— Dinártól feljebb.

1191-1-3

Tégla és cserép!

Apatini és Bohn cserép és tégla legolcsóbban beszerezhető kicsinyben és nagyban.

LÉPES PÁLNÉ JULIANNA

tégla és cserép lerakata
Novi Sad, Kamenici ucca 82. szám.

Vállalok

ártézi, Northon és mély kutak furását, régi kutak felújítását garancia mellett, minden rendszerű szivattyukat javítok. Kérjen árajánlatot. Cim:

Rápóti Lajos, Futaki-ut 118 Novisad

969-1-5

Kész vízmentes cséplő, vagon és kocsiponyvák!

Len, kender és jutaszákok csépléshez!

SCHMOLKA hirdetőiroda hirdetései Novisad

Valódi
Diana
Mentholos
sósorszesz
gar. 50%
szeszirtalommal

mint bedörzsölő-
szer rheuma és
köszvény ellen

Mindenütt kapható

Rogaška Slatina

Jugoslavia legjobb és legmodernebbül berendezett

Gyógyfürdője

világhírű gyógyfürdő

'TEMPEL' 'STYRIA' 'DONAT'

Gyomorbajok, a belek megbetegedése valamint szív, vese és májbántalmak gyógyítására

Saison: május-szeptember

Mérsékelt árak — Az elő- és utószézonban különös kedvezmények — Katonazenekari hangversenyek — Radio — A legnagyobb kényelem — Kedvező közlekedési összeköttetések — Kérjen árajánlatot

1255

Rogaška Slatina fürdőigazgatóság

REICH JAKAB FIAI

tizedesmérleg, mezőgazdasági gépek gyára és vasöntöde

Telef. 21-31 NOVISAD Temerini 11.

Ajánlja elsőrangú gyártmányokat u. m. Tizedesmérlegeket, mindenféle mezőgazdasági gépeket stb. 1257 1-2

Komlószárító berendezéseket

a legkittünőbb kivitelben.

Vasöntödénkben átvesszünk saját vagy beküldött minták utáni öntést

a legjobb anyagból

a legkomplicáltabb kivitelig, — valamint az összes öntvényeket magányárak átalakítása céljából vagy alkatrészek potlásához.

A vajdasági magyar kultúra impozáns megnyilatkozása a

REVÜ

húsvéti száma. Ára 6 dinár.
Vegye meg!

Memzetközi szállítók

BRÖDER & FENYŐ

Telefon: 22-92

NOVISAD

Táviratcim: Impex

Speciális forgalmi:

Repülő posta járat naponta a külföld összes nagyobb városaiból bármely Jugosláv posta állomásra elvámolva 3-4 nap alatt.

Express hajó járat hetenként 2-szer, Wien — Bratislava Budapestről. Menetidő 24 óra.

Gyors speciális GYÜJTŐFORGALMAK

PASSAU, REGENSBURG, WIEN, BRATISLAVA, BUDAPEST, TRIESTBŐL.

Gyors és szakszerű vámolások, beraktározások, reexpeditiok

Fiókok: Wien, Passau, Regensburg, Bratislava, Kelebia, Subotica, Pancsevo.

KRAUSZ EDUARD

Butor és szőnyegáruháza

NOVISAD

Kralja Aleksandra 20.

Telefon 24.

Tavaszi előnyajánlatai:

SZŐNYEGEK

mindenféle gyártmány, nagy raktár
Szövetfüggönyök, Matrasfüggönyök,
Selyemfüggönyök D 150-től felfelé.

Perzsa-plüsch

Sezlontakarók

Plüsch Karakül

Sezlontakarók, D 630-ért

Elegáns gyermekkocsik

minden színben, gumikerekekkel. sátorral, finom túll függönnyel, beállítható üléshez és fekvéshez D 399-től felfelé

Sportkocsi gumikerekekkel minden színben, beállítható üléshez és fekvéshez D 199-től felfelé

Kérjen árjegyzéket!

Eredeti THONET MUNDUS

SZÉKEK

már D 42-től felfelé

A következő BÉCSI GYÁRAK gyári zongora lerakata

Hoffmann & Czerny, Robert Reinhold
Erste Produkten Genossenschaft

Lyra " D 15000-től felfelé havi részletre

Komplett hálószoba

prima, válogatott csomómentes gőzölt Bükkfából különféle betétekkel, amely áll 2 szekrény, 2 szék, 2 éjjeliszekrény, 1 toiletből ovalis vastag csiszolt belga tükörrel és csiszolt üvegekkel, plüssel dekorálva, finom elegáns rézdiszmuvasalásokkal

1261

csak 4500 D

A RENAULT

Autók és autóbuszok

minőségéről a

RENAULT gyertyák

révén is már meggyőződhet

VEZÉRKÉPVISELET:

EDUARD KRAUSZ

NOVISAD

Az összes alkatrészek állandóan raktáron!

KARDOS hirdetővállalat együttes hirdetései Novisad

Gummilabdák eredeti gyári áron kaphatók:

Kohn Fülöp és Társa cégnél Novisad Kr. Alexandra 11.

Telefon: 140.

Nagy választék játékarúkbán!

Távirati cím: „JULES“

NOVISADON AZ ÚRI KÖZÖNSÉG KEDVENC TALÁLKOZÓ HELYE

az ujonnan megnyílt, fővárosi közönség legkényesebb izlését kielégítően berendezett

„HÁRSFA“-étterem.

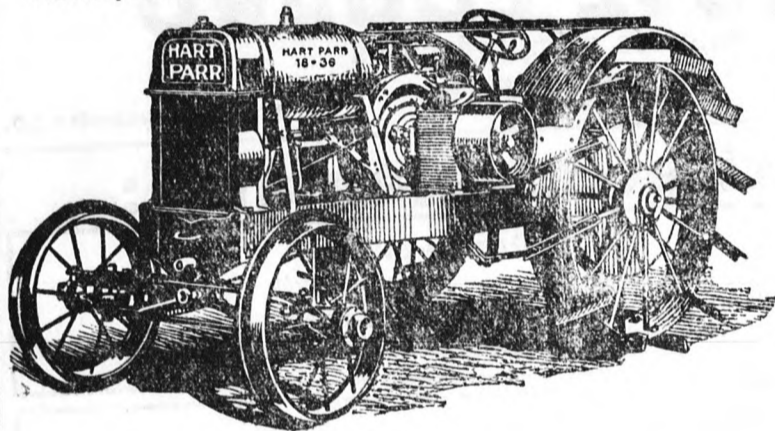
Kitűnő konyha!

Elsőrendű borok!

Figyelmes kiszolgálás!

Az Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T. Budapest

vezérképviselete szállít a legolcsóbb árak és a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett: Gőz magánjáró és huzatos garnitúrákat valamint benzin-szivógáz lokomobilos garnitúrákat.

A Hart Parr Company,

Charles City U. S. A.

képviselete elsőrangú nyersolajjal dolgozó 24 és 36 HP erősségű

TRAKTORJAIT.

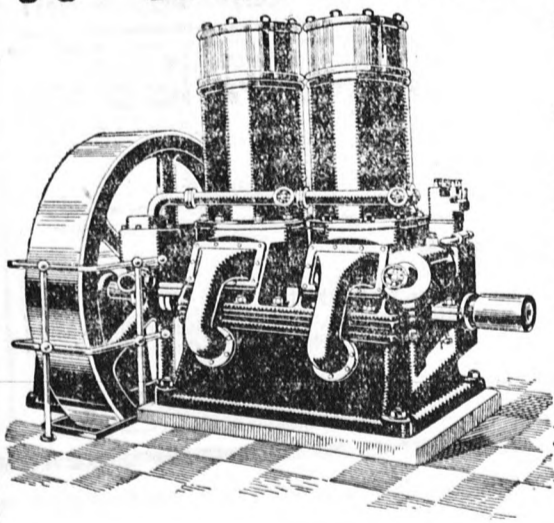
A Reform Motorgyár R. T.

Böhlitz-Ehrenberg

vezérképviselete: **dieselmotorjait** mint a legjobb erőföldiesel és gépeket a gazdasági kisipar és a gyáripár részére.

A Warchalowski motorgyár, Bécs képviselete:

a már igen jól ismert és a gazdaság és a kisipar terén jól bevált 3,5, 4,5 és 6 lóerős **petroleum motorjait,**

amelyek közül már igen sok dolgozik a Bácska, Bánát és Szrém területén.

Ezenkívül ajánljuk jól felszerelt és elsőrangú árukból álló raktárunkat: svéd „Arvika” arató és kévekötőgépekben, fűkaszálóknak, szénagyűjtőkben, „Csepel” peronospora és komló permetezőknak, Weiss Manfréd-féle vetőgépekben, ekékben, lókapákban, boronákban, Osijek-i vasöntőde gyártmányu kukorica ültetőknél és morzsolókban, kukorica darálóknak, szecsavágókban, répvágókban, szőlőprésekben és szőlőzúzókban, Diabóló tejszeparátorokban és a többi tejfeldolgozó gépekben. Komlószárítók részére Chamot-téglák és habarcs

Ajánlattal díjmentesen és szívesen szolgál:

Findeisen Gusztáv és Társa,

Telefon szám: 24-39.

Sürgöncyim: Findeisen Novisad

Novi Sad

Željeznička ulica 100.

Orient-épület, saját ház.

Raktárak: Kralja Matije ul. 1.

Ne felejtse el! Az osztálysorsjáték Főhúzása 1927. V.-7.-31.-ig.

115.000 nyeremény Din. 7,430.000.— összegben.

Főnyeremény Din. 4,200.000.—

Sorsjegyet vegye meg Lustig Lajos banküzletében Novisad Kr. Alexandra 13. Telefon 203.

VEZÉRKÉPVISELET ÉS GYÁRI LERAKAT

fournier, enyvezett lemez (Sperrplatten) és asztalos-kellékekben

TH. KARBIENER és FIAI okl. fa-szakértők

NOVISAD, Željeznička ul. 86.

Nyomatott Farkas és Dürbeck könyvnyomdájában Novisad, Željeznička (Petőfi) ul. 30. Telefon: 488.